

Konoplan

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXVIII.

ŠT. 2, FEBRUAR 1980

Tito, da bi nas še dolgo vodil!

To je želja vseh nas, želja delavcev Induplati.

Ko smo slišali za tvojo bolezen, nas tudi fotografiji ob prevzemu šotora, ki smo ga naredili zate in ki smo ju dobili prav tiste dni v uredništvo našega časopisa, nista mogli razveseliti tako kot bi nas sicer.

Naši obrazi so bili zaskrbljeni in so vsak dan čakali vzpodbudnejših novic o tvojem zdravlju. Toda nismo bili črnogledi

— ves čas smo upali, da bo tvoja močna volja premagala tudi to kruto oviro. Ganile so nas številne brzojavke z željami, da bi okrevail, ki smo jih vsak dan prebiral v dnevnem časopisju... Misli, izražene v tisočerihi odtenkih, a vse izhajajoče iz ene same in velike: ti si naš in hočemo, želimo, da bi nas še dolgo dolgo vodil!

Srečni smo, da se sedaj dobro počutiš, da so kritični trenutki za

tabo in da se iz dneva v dan spet bolj posvečaš svojemu delu. Zavedamo se, da moramo v situaciji, kakršna sedaj vlada v svetu, še bolj kot prej odločno stopati po tvoji poti pravičnejših in boljših odnosov med ljudmi, po poti samoupravnega in neuvrčenega socializma, prijateljskega sodelovanja med narodi in poti miru.

Uredništvo Konoplana
za delavce Induplati

Karadjordjevo, 21. 12. 1979 — Ob priliki predaje šotora, izdelanega v Induplati, tovarišu Titu (na levi ob Titu — direktor Bergant, tretji z desne — tehnolog Pislak)

Razpravljali bomo o planu DO in o elementih razvoja SIS

V februarju nas čaka težka naloga. Nastopil je čas, ko bomo morali vsi, ki smo vključeni v družbeno aktivnost, načrtovati delitev dohodka. Stabilizacijska prizadevanja, ki jih narekuje gospodarska situacija v svetu in pri nas, pomenijo varčevanje na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja, pomenijo zategovanje pasu. Dobro se moramo zavedati, da mora naša storilnost rasti hitreje kot dohodki, če naj že prihodnje leto pas ponovno nekoliko popustimo. Zato pa je od našega dela odvisno, koliko in kako bomo delili ustvarjene dohodke.

V 1. letošnji številki Občinskega poročevalca ste se lahko seznanili s kratkimi povzetki predlaganega

razvoja samoupravnih interesnih skupnosti v letih 1981—1985. V celoti so bili elementi razvoja srednjeročnega obdobja in programi posameznih SIS za leto 1980 objavljeni v posebni 14. številki Občinskega poročevalca (z dne 22. decembra 1979). Ker so programi šele osnutki, je sedaj čas, da zlasti delavci v združenem delu (ki bomo s prispevki iz dohodka financirali naše skupne želje) dobro premislimo, kaj od načrtovanega bi bilo najnujnejše in v prvi vrsti uresničiti oz. izpeljati glede na naše finančne možnosti. Zato se moramo predvsem izjasniti o gradnji predlaganih novih objektov in se v razpravi opredeliti, za katere naložbe bomo združevali sredstva,

za katere ne in katere bi preložili na kasnejše obdobje. Enako velja razmisliti glede širjenja dejavnosti posameznih SIS. Zavedati se moramo, da vseh problemov v tem srednjeročnem obdobju ne bomo mogli rešiti.

Razprave o programih SIS za leto 1980 in o elementih razvoja za srednjeročno obdobje 1981—1985 naj bi potekale obenem z razpravami o ključnih računih za leto 1979 in o planih delovnih organizacij za leto 1980 do konca februarja, ko moramo Službi za plan in analize pri SO Domžale dostaviti zapisnike o sprejemanju analiz razvojnih možnosti in elementov razvoja posameznih SIS.

Sejem mode '80

V dneh od 14. do 18. januarja je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani tradicionalni sejem mode, eden popularnejših sejmov pri nas, vsekakor pa eden pomembnejših za tekstilce, ki na njem predstavijo svoje nove kolekcije izdelkov in sklepajo kupčije za tekoče leto. Čeprav je sejem že mesec dni za nami, bo zanimivo slišati, kaj so o njem in o naših izdelkih povedali naši trgovski zastopniki in kaj nekateri obiskovalci.

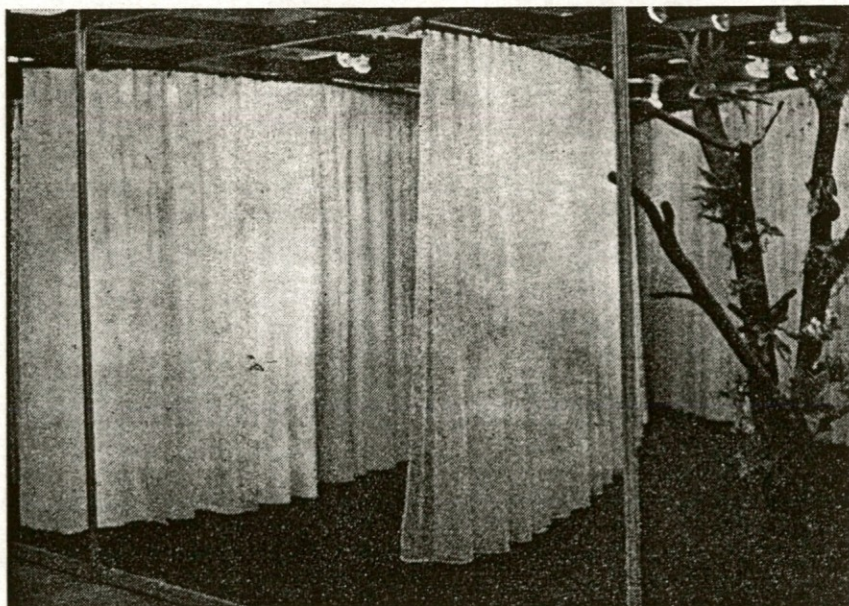
Kot obiskovalka moram povedati, da me je takoj na začetku ogleda prijetno presenetil sam razstaveni prostor oz. predstavitev naših zaves. Ob vstopu v halo A se ti je pogled ustavil na široki paleti pastelnih barv. Ker je bil naš razstaveni prvstori sorazmeroma velik (do letos največji), je bilo mogoče zaves prikazati zares funkcionalno. Všeč mi je bila zamisel, da so se zaves iste vzorcev, a različnih barvnih odtenkov, zvrstile v radialni liniji od najsvetlejših tonov

(bele in bež) iz obrobja, do najtemnejših tonov (temno rjave, rjasto rdeče itd.) v notranjosti oz. središču »žarkaste« kompozicije. Tudi dekoracija razstavnega prostora mi je ugajala.

In kaj so povedali naši trgovski zastopniki, ki sem jih zatekla v polnem delu — v dogovarjanju z našimi kupci, grosisti? V presledkih med enim in drugim poslovnim obiskom, sem uspela pokramljati z našim vedno razpoloženim in ustrežljivim Justinom (čeprav je

tistega zoprnega sneženega dne in dneve pred tistim, opravil že precej voženj iz Jarš v Ljubljano in drugam in se mu je avtomobil začel nekaj puntati). Justin Gabrič, trgovski zastopnik za območje Slovenije, svoje območje ponavadi »obdela« kot temu profesionalno pravijo, že pred sejmom. Na kratko je zaokrožil misli: »Moji kupci so zelo zelo zadovoljni s temi zavesami, nasplošno s celo kolekcijo. Priporočajo le, ali bo kolekcijo mogoče dobiti v prodaji — ne le za grosiste, ampak tudi za kupce na drobno. No, osebno mislim, da večjih problemov s tem ne bo, saj imamo že sedaj v skladišču na zalogi 50—60 % celotne nove kolekcije.«

Tov. Milaković, trgovski zastopnik za območje Hrvaške, je komentiral: »Odlično, kakor vsako leto! Obiskala nas je že velika večina kupcev iz oddaljenejših krajev, tako iz Dubrovnika, Splita, Osijeka, Si-

Pogled na naš razstaveni prostor s sejma mode 1980

Kupci so pohvalili tudi prte

benika in tudi iz drugih krajev Jugoslavije, ki niso na mojem področju. Zagrebčani ne prihajajo na ta sejma, ker to področje obdelam že pred sejmom. O paviljonu lahko rečem, da je izreden, eden najlepših na sejm. Mislim, da je letošnja kolekcija še posebej uspela, saj vsebuje gladke vzorce, rustikalne in druge, poleg tega pa še negorljive zavese. Slednje so sploh velika zanimivost in kupce nekoliko skrbi, če se bodo dobile na zalogi. Mislim, da s tem ne bo težav. Kupce smo obvestili, da bo v enem do dveh mesecev mogoče na trgu dobiti vso kolekcijo, saj je že sedaj polovica novega asortimenta v skladišču.

Naša dolžnost je, da še izforsiramo nekaj starih zalog, ki ne gredo tako dobro v prodajo, najsibodi zaradi bele barve ali zgotovljenih bordur (težje zavese) ali pa so sorazmerno dražje.

Letos je še čutiti pritiske kupcev glede dodeljevanja blagovnih kreditov in podobnih ugodnosti, kot so tudi razni krediti za investicije, vendar je stvar bližnje prihodnosti, da se ti odnosi, ki so nastali v zvezi z lani sprejetim sporazumom med proizvajalnimi in trgovskimi delovnimi organizacijami uredijo in izvajajo po določenih sporazuma.

Tov. Ahmed Zaimović, zastopnik za območje BiH, Črne gore in Makedonije pa je povedal naslednje: »Že v prvem dnevu, ob otvoritvi sejma, smo imeli večji del kupcev na obisku, kot je to povedal že kolega. Poleg novega asortimana so še precej kupovali tudi izdelke iz lanske kolekcije in iz obstoječih zalog. Taki odjemalci so zlasti iz Titograda, Prištine in Nikšića. Za plasiranje naših zaves, se mi zdi razstava naših novih zaves v vseh večjih potrošnih centrih Jugoslavije, kot jo načrtujemo letos, odlična poteza. (V Ljubljani je bila razstava že pred sejmom). Zlasti aktualna bo razstava v Budvi, ki naj bi vzbudila pozornost potencialnih kupcev Črnogorskega primorja (izgradnja in oprema turističnih in poslovnih ter drugih večjih objektov). Prav tako bi bilo potrebno z novo kolekcijo prodreti tudi na sarajevsko območje (večja ekspanzija zaradi graditve olimpijskega naselja). Pri vsem tem pa seveda velja biti uren in elastičen.»

Po razgovoru z našimi trgovskimi zastopniki, sem za mnenje o naših izdelkih povprašala še nekaj mimoidočih obiskovalk.

Takole so menile:

»Veliko izbire, zelo lepe zavese... vaše zavese poznam, saj sem tudi že kupovala v industrijski prodajalni v Jaršah. Iskala sem nek vzorec rustikalnih zaves, ki je zelo všeč moji svakinji, pa ga ne izdelujete več. Škoda, da gredo določene lepe zavese že iz programa... No, meni in svakinji se zdijo od zaves vaše še najboljše.»

»Že od nekdanj mi ugajajo zavese Induplati, ne le letošnja kolekcija. Tudi prti so mi zelo všeč. Res je,

da je nekoliko vplivala tudi reklama oddaja po televiziji, da se še bolj zanimamo za te zavese. Cen ne poznam, razen za prte. Za slednje pa se mi zdi, da 29 starih tisočakov ni pretirana cena, glede na njihovo lepoto in kvaliteto. Pohvaliti moram tudi to, da konfektirirate zavese, saj si večina ljudi ne more privoščiti šivilje. Tudi povprečna gospodinja rada odšteje nekoliko več denarja za kakšno res lepo stvar, ima rada lepo stanovanje...«

»Res lepe zavese, veliko izbire, tudi zelo lepo predstavljene... Samo, ali se bodo dobile v trgovinah? Zanima me tudi, kako se perejo v pralnem stroju tiste zavese, ki imajo v rob všito obtežilno kovinsko vrstico? Vrstico všivajo tapetniki. Ali jo všijejo tudi vaše šivilje?»

Tako. To bi bilo na kratko nekaj o sejm. Kot kažejo prvi optimistični izgledi s samo prodajo naših zaves ne bo težav. Potruditi se moramo še, da bomo tudi dovolj in dobro proizvedli. **Urednica**

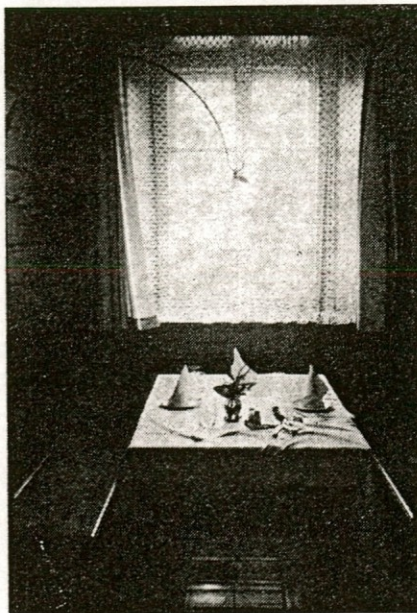
Pri poslovnem dogovarjanju z našimi kupci

Preurejeni prostori restavracije

Posebne sobe, z izključnim namenom jedilnih prostorov, so bile koncem leta končane in dane svojemu namenu v uporabo. S to investicijo pa smo našo restavracijo le delno sanirali, potrebno je še temeljito obnoviti sanitarije, večji prostor jedilnice in parno gretje preurediti v toplovodno. Nujno bo potrebno sanirati vse dotoke vode in kanalizacijo ter električno napeljavo.

Glede na govorice bi hoteli povedati, da so renovirani prostori namenjeni vsem gostom, ki želijo v miru, udobju in nemotenosti od pivcev konzumirati jedila. Popestrili smo izbor jedil, s predrezervacijami pa želimo nuditi skupinam in posameznikom kvalitetno prehrano. Želimo, da bi v teh prostorih naše usluge koristili tudi člani delovnega kolektiva z družinami. V novem konceptu poslovanja — po otvoritvi restavracije v tovarni, bomo uvedli tudi nov delovni čas v restavraciji in na kegljišču.

M. Kramberger

Intimni kotiček vabi

Delavski sveti so sklenili

Sredi januarja so delavski sveti TOZD Konfekcija, TOZD Proizvodnja in DSSS ter oba zbor TOZD Maloprodaja in TOZD Restavracija sprejemali predlog za spremembo osnov in meril za delitev OD in predlog o prejemkih in izdatkih, ki štejejo med poslovne stroške in izplačila, ki se nadomeščajo iz dohodka. Oba predloga sta bila pred tem v javni obravnavi v času od 4.—7. 1. 1980. Poleg navedenega je DS TOZD Proizvodnja obravnaval predlog za podaljšanje nočnega dela žensk pri nekaterih nujnih delih v proizvodnji. DS TOZD Konfekcija je na široko obravnaval zaključke problemske konference v Mokronogu (z dne 12. 12. 1979) in ob koncu soglasno sprejel ugotovitve, stališča in sklepe, ki jih v celoti objavljamo. Stališča in sklepe DS TOZD Konfekcija je obravnaval tudi zbor delovnih ljudi in sindikalna organizacija obrata v Mokronogu.

SKLEPI TOZD PROIZVODNJA:

1. Sprejme se predlog za oblikovanje vrednosti točke v letu 1980 v osnovni vrednosti točke brutto din 0,065 za eno točko in v planirani najvišji vrednosti brutto din 0,078 za eno točko.

Sprememba vrednosti točke od dosedanje brutto din 0,060 za eno točko na novo zgoraj navedeno osnovno vrednost se uveljavi s 1. 1. 1980.

2. Sprejme se predlog, da se povečajo vrednosti in sestavljenosti del oz. nalog v vseh TOZD in DSSS za 40 točk.

3. Sprejme se predlog sprememb v notranji organizaciji ter sistematizaciji del oz. nalog v TOZD Proizvodnja z naslednjimi spremembami in dopolnitvami:

na novo se sistematizirajo dela in naloge z naslednjimi vrednostmi in sestavljenostmi del in nalog:

V PREDILNICI:

Mazač in transportni delavec — 670 točk — 1 delavec

Materialni manipulant — 880 točk — 1 delavec

V SUKALNICI:

Predelavka — 880 točk — 2 delavki

V OPLEMENITILNICI:

Skladiščnik tkanin za skupno proizvodnjo — 825 točk — 1 delavec

Merjenje, rezanje in navijanje tkanin — 560 točk — 14 delavcev

Korigirajo se vrednosti sestavljenosti del oz. nalog:

PREDILNICA:

Voznik viličarja — od 725 točk na 760 točk

PRIPRAVLJALNICA:

Voznik viličarja — od 725 točk na 760 točk

OPLEMENITILNICA:

Vodja izmene v oplmenitilnici — od 970 točk na 980 točk

Priprava barv in kemikalij — od 660 točk na 670 točk

VZDRŽEVANJE

Pomožni in transportni delavec — od 640 točk na 680 točk

Voznik viličarja — od 725 točk na 780 točk

Mojster mehanične delavnice — od 915 točk na 925 točk

4. Sprejme se predlog za spremembo višin prejemkov in izdatkov, ki štejejo

med poslovne stroške in izplačila, ki se nadomeščajo iz dohodka, in sicer za:

— dnevnice v državi in tujini, terenski dodatek, nadomestilo za ločeno življenje,

— kilometrino,

— povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela, in sicer znesek, ki ga k tem stroškom prispevajo delavci,

— regres za prehrano,

— nagrada učencem z učno pogodbo,

— nagrade učencem in študentom na praksi,

— dodatek za deljen delovni čas,

— regres za letni dopust,

— jubilejne nagrade in odpravnine v določenih odstotkih od povprečnega mesečnega netto OD v SRS za leto 1979.

5. Podaljša naj se soglasje za nočno delo žensk, in sicer v naslednjih obratih:

PREDILNICA:

mikanje — 2 delavki

raztezanje — 2 delavki

sukanje — 2 delavki

predenje — 2 delavki

TKALNICA:

tkanje — 8 delavk

pletanje — 2 delavki

OPLEMENITILNICA:

šir. raz. str. — 2 delavki

adjust. — 2 delavki

mehč. vode — 1 delavka

Skupaj 23 delavk oz. 23×3 izmene = 69 delavk

Soglasje za uvedbo nočnega dela naj se podaljša do 31. 12. 1980.

6. V javno razpravo se posreduje:

— Samoupravni sporazum o združevanju sredstev rezerv v Sklad skupnih rezerv gospodarstva občine Domžale in

— Aneks k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za financiranje LO v občini Domžale.

DSSS:

1. Sprejme se predlog za oblikovanje vrednosti točke v letu 1980 v osnovni vrednosti točke brutto din 0,065 za eno točko in v planirani najvišji vrednosti brutto din 0,078 za eno točko.

Spremembe vrednosti točke od dosedanje brutto din 0,060 za eno točko na novo zgoraj navedeno osnovno vrednost se uveljavi s 1. 1. 1980.

2. Sprejme se predlog, da se povečajo vrednosti sestavljenosti del oz. nalog v vseh TOZD in DSSS za 40 točk.

Sprememba po 1. odstavku se uveljavi s 1. 1. 1980.

3. Sprejme se predlog sprememb v notranji organizaciji ter sistematizaciji del oz. nalog v DSSS.

4. Sprejme se predlog za spremembo višin prejemkov in izdatkov, ki štejejo med poslovne stroške in izplačil, ki se nadomeščajo iz dohodka, in sicer za:

— dnevnice v državi in tujini, terenski dodatek, nadomestilo za ločeno življenje,

— kilometrino,

— povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela in sicer znesek, ki ga k tem stroškom prispevajo delavci,

— regres za prehrano,

— nagrade učencem z učno pogodbo,

— nagrade učencem in študentom na praksi,

— dodatek za deljen delovni čas,

— regres za letni dopust,

— jubilejne nagrade in odpravnine v določenih odstotkih od povprečnega mesečnega netto OD v SRS za leto 1979.

5. V javno obravnavo s samoupravnim centrom DSSS se posreduje:

Samoupravni sporazum o združevanju sredstev rezerv v Sklad skupnih rezerv gospodarstva občine Domžale in Aneks k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za financiranje ljudske obrambe v občini Domžale.

TOZD KONFEKCIJA:

1. Sprejme se predlog za oblikovanje vrednosti točke v letu 1980 v osnovni vrednosti točke brutto din 0,065 za eno točko in v planirani najvišji vrednosti brutto din 0,078 za eno točko.

Sprememba vrednosti točke od dosedanje brutto din 0,060 za eno točko na novo zgoraj navedeno osnovno vrednost se uveljavi s 1. 1. 1980.

2. Sprejme se predlog sprememb v notranji organizaciji ter sistematizaciji del oz. nalog v vseh TOZD in DSSS za 40 točk.

Sprememba po 1. odstavku se uveljavi s 1. 1. 1980.

3. Sprejme se predlog sprememb v notranji organizaciji ter sistematizaciji del oz. nalog v TOZD Konfekcija z naslednjimi spremembami in dopolnitvami.

Sistematizirana nova dela oz. naloge: vstite strehe — KARNER — 680 točk.

Korigirajo se vrednosti sestavljenosti del oz. nalog:

voznik viličarja — kurjač — od 725 na 760 točk

pom. ključavničar — voznik viličarja — od 724 na 760 točk.

4. Sprejme se predlog za spremembo višin prejemkov in izdatkov, ki štejejo med poslovne stroške in izplačil, ki se nadomeščajo iz dohodka za:

— dnevnice v državi in tujini, terenski dodatek, nadomestila za ločeno življenje,

— kilometrino,

— povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela in sicer znesek, ki ga k tem stroškom prispevajo delavci,

— regres za prehrano,

— nagrade učencem z učno pogodbo,

— nagrade učencem in študentom na praksi,

— dodatek za deljen delovni čas,

- regres za letni dopust,
- jubilejne nagrade in odpravnine v določenih odstotkih od povprečnega mesečnega netto OD v SRS za leto 1979.

5. V javno obravnavo se posreduje:

- samoupravni sporazum o združevanju sredstev rezerv v Sklad skupnih rezerv gospodarstva občine Domžale in

6. Potrdi se predlog, da se odpravnine upokojemcem izplačajo iz sredstev za osebne dohodke.

7. I. Občasno se uvede nadurno delo v:

- konfekciji šotorov Radomlje na vseh delih oz. nalogah, razen:

zbiranje podatkov in obračun OD skladiščnik
mojster mehanik

obratovodja

- oddelku konfekcije Mengeš na vseh delih oz. nalogah, razen:

zbiranje podatkov in obračun OD skladiščnik

- konfekciji notranje opreme Mengeš na vseh delih oz. nalogah, razen:

mojster

- oddelku konfekcije Peče na vseh delih oz. nalogah, razen:

kurjač in transportni delavec

- oddelku konfekcije Mokronog na vseh delih oz. nalogah, razen:

kurjač in transportni delavec

- težki konfekciji Radomlje na vseh delih oz. nalogah, razen:

obratovodja

- kovinskih konstrukcijah na vseh de-

lih oz. nalogah, razen:

pom. ključavničar — voz. viličarja
rezkač
skladiščnik
obratovodja

- vodstvu TOZD Konfekcija na delovnem mestu:

vodja elektro del.

II. Nadurno delo pod I. se uvede zaradi pravočasne zagotovitve izdave šotorov in notranje opreme po sklenjenih pogodbah, in sicer do kolektivnega dopusta v mesecu juliju.

III. Nadurno delo pod I. se lahko uvede samo s soglasjem delavcev, tj. na osnovi sporazuma o dopolnilnem delu, trajaja pa lahko za posameznega delavca največ 4 ure dnevno oz. 12 ur na teden.

Stališča in sklepi v zvezi z zaključki problemske konference

V zvezi z zaključki navedene problemske konference so (nato) člani delavskega sveta soglasno sprejeli naslednje ugotovitve, stališča in sklepe:

Ad 1.) Izdelava analize izpolnjevanja pogojev za organiziranje obrata v Mokronogu kot TOZD je vsebinsko nujno vezana na dokončanje investicije, t. j. adaptacijo osnovne šole v Mokronogu. S to adaptacijo je prav gotovo povezana nova organizacija dela v tem obratu, kar vse bo imelo pomemben vpliv na ugotavljanje posameznih elementov poslovanja v tej analizi (zlasti ugotavljanja stroškov). Če hočemo tedaj, da nam bo analiza dala stvarne podatke in da bo odraz dejanskih razmer poslovanja, potem je morda mogoče pristopiti k pripravi te analize pred dejansko organizacijo delovnega procesa tega obrata v adaptiranem objektu in preden nam bodo znani ustrezni elementi, kazalci in rezultati proizvodnje tega obrata v teh razmerah — razen seveda če naj bi v analizi obravnavali in ocenjevali le trenutne razmere, v katerih ta obrat deluje. Rok za izdelavo navedene analize mora tedaj biti vsklajen z izvedbo navedene adaptacije (kar je v določeni meri tudi bilo zagotovljeno v prvotnem predlogu navedenih zaključkov; po spremembi roka za adaptacijo pa ni bil vsklajen rok za izdelavo analize, v čemer se prav tako odraža že omenjena slabost, da so bili zaključki vnaprej pripravljeni, ne pa sprejeti kot dejanski sklepi na osnovi ugotovitev razprave). Rok za izdelavo analize se mora zato določiti v odvisnosti od dovršitve navedene adaptacije in naj znaša 3 mesece od izvedene investicije in organizacije obrata v adaptiranem objektu stare osnovne šole.

Kljub temu pa naj se za potrebe navedene analize že takoj prične s spremljanjem vseh rezultatov proizvodnje tega obrata, kot jih je v danih razmerah možno ugotavljati in na osnovi katerih bi bilo možno vsaj približno oz. delno oceniti re-

alne poslovne uspehe tega obrata.

Ad 2.) Delavci obrata Mokronog so bili tudi v preteklosti deležni vseh tistih informativnih oblik kot delavci drugih obratov v TOZD Konfekcija oz. drugih TOZD in DSSS v delovni organizaciji. Prav tako je mogoče ugotoviti, da je bila pri javnih obravnava delavcem tega obrata vedno zagotovljena tudi razlaga strokovnih delavcev TOZD oz. DSSS. Vsekakor pa je potrebno informiranje delavcev tako tega obrata kot tudi v celotni TOZD posvečati še večjo skrb in si nenehno prizadevati za njegovo kvaliteto izpolnjevanje, upoštevajoč pri tem tudi predmetne smernice in stališča navedenih zaključkov problemske konference.

Ad 3.) Ugotovimo lahko, da je v gradivu za pripravo plana za leto 1980 v celoti predvidena izvedba navedene investicijske naložbe, t. j. adaptacija stare osnovne šole v Mokronogu. Prav tako lahko ugotovimo, da je — ob pogoju da ne bodo nastopile nepredvidene ovire in da bodo dela pri projektiranju, postopek pridobitve ustreznih soglasij in dovoljenj ter gradbena dela potekali brez zastojev — novi rok, t. j. do julija 1980, kot je sedaj določen v navedenih zaključkih problemske konference, za izvedbo te investicije sprejemljiv.

Ad 4.) Jasna opredelitev družbenopolitičnega razvoja obrata v Mokronogu, določitev programa njegove dejavnosti z vsemi ustreznimi analizami mora biti v prvi vrsti sestavina analize pod tč. 1.). Zaradi tega je izpolnitev predmetnega zaključka konference neposredno povezana z izdelavo analize za organiziranje TOZD. Ugotovitve analize pa so obenem nujna podlaga smernic in elementov ustreznih planskih dokumentov, še zlasti srednjeročnega plana.

Ad 5.) Lahko ugotovimo, da je samoupravni položaj delavcev v obratu Mokronog popolnoma enak položaju delavcev drugih obratov v TOZD Konfekcija oz. drugih TOZD

in DSSS delovne organizacije. Upoštevati pa bi vendarle kazalo, da je obrat v Mokronogu v večji meri dislociran kot drugi obrati (še posebej obrati v Pečah in Mengšu) TOZD Konfekcija, saj je ta obrat lociran izven občine Domžale, v kateri so sedeži vseh TOZD in delovne organizacije. Prav zaradi takšne večje dislociranosti je ustrezno, da se predvidijo v skladu z zakonom možnosti, da delavci o posameznih vprašanjih na področju delovnih razmerij in delitve sredstev za osebne dohodke ter uporabe sredstev skupne porabe v skladu z skupno dogovorjenimi kriteriji v tem obratu določajo na zboru delavcev. V tem oziru naj se pripravijo ustrezni predlogi za dopolnitve samoupravnih splošnih aktov. Ugotovitve predmetnega zaključka konference glede uporabe sredstev skupne porabe za zadovoljevanje potreb delavcev obrata v Mokronogu pa so netočne in nevsklajene s samimi ugotovitvami razprave na tej konferenci (v čemer se ponovno odraža slabost, da so bili ti zaključki vnaprej pripravljeni). Kot je bilo že pojasnjeno, se sredstva stanovanjskega prispevka — solidarnostni del — združujejo v samoupravnih stanovanjskih skupnostih občin, kjer delavci prebivajo. Za potrebe krajevnih skupnosti se prav tako v okviru tega obrata kot cele TOZD Konfekcija in celotne delovne organizacije namenajo sredstva v določenem enakem znesku (v letu 1980 predvidoma 500,00 din) na delavca, in sicer za financiranje potreb teh krajevnih skupnosti, kjer ti delavci živijo. Prav tako imajo delavci tega obrata enake možnosti za financiranje svoje rekreacije in udeležbe na športnih igrah kot vsi drugi delavci v drugih obratih TOZD Konfekcija in drugih TOZD in DSSS v delovni organizaciji. Kolikor gre za udeležbo delavcev obrata Mokronog na sindikalnih športnih igrah pa je treba pripomniti, da te igre organizirajo občinski sindikalni sveti in bi moral te-

Nadaljevanje na 6. strani

Stališča in sklepi... Marjan Kopitar na seji IO KOOS

Nadaljevanje s 5. strani

daj Občinski sindikalni svet v Trebnjah v te igre vključiti tudi delavce našega obrata v Mokronogu.

Ad 6.) Lahko ugotovimo, da je bilo s strani vodstva TOZD Konfekcija in drugih strokovnih delavcev delovne organizacije v danih razmerah storjeno vse, da bi se delavcem obrata Mokronog lahko organizirala topla prehrana med delom. Da organizacija te prehrane za delavce tega obrata (odkar jo je prenehala zagotavljati gostilna Slajpah) ni uspela, je dejansko krivda zasebnih gostilničarjev na tem področju, ki zagotavljajo takšne prehrane niso pripravljeni prevzeti, medtem ko sicer drugih možnosti za organiziranje te prehrane na tem področju ni (manjkajo ustrezne družbene kapacitete za ta namen). Zato je tudi predmetni zaključek konference neustrezen in prav tako odraža že navedeno slabost, t. j. da je bil vnaprej pripravljen in da tudi ni odraz ugotovitev same razprave. Možnost zagotovitve tople prehrane delavcem je v takšnih razmerah odvisna od podpore krajevnih faktorjev, še posebej pa družbenopolitičnih organizacij, da bi zasebni gostilničarji zavzeli do tega problema bolj pozitivno stališče. Strokovne službe oz. vodstvo TOZD pa lahko v zvezi z zagotovitvijo tople prehrane delavcem obrata Mokronog prevzemajo nase le to obvezo, da se v okviru izvedbe navedene adaptacije stare šole predvidi tudi rešitev tega problema, zlasti z ureditvijo posebne delilnice hrane (event. pa tudi prostora za pripravo hrane). Seveda pa lahko prevzamejo to obveznost le v okviru pod tč. 3.) določenega roka za dovršitev navedene investicije.

Iz zapisnika DS TOZD K.

Seje IO KOOS, ki je bila 14. 1. 1980 se je udeležil tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta občine Domžale tov. Marjan Kopitar. Namen njegovega obiska je bil, da se pogovorimo, kako naj bi bil organiziran naš sindikat v naslednjem obdobju. Znano nam je, da sedaj sindikat deluje v OOS po posameznih obratih, posamezne OOS pa volijo svoje delegate v skupno konferenco osnovnih organizacij (KOOS) na ravni DO. Tov. Kopitar je predlagal, da se na ravni TOZD organizirajo koordinacije, na ravni DO pa naj ostane KOOS. Prisotni so se s predlogom strinjali.

Pogovor je stekel tudi o občnih zbiorih, saj se približuje čas, ki je določen za izvedbo občnih zborov po posameznih OOS (31. 1. 1980). O težavah, ki jih imajo pri sklicevanju sestankov, nam je poročal tov. Urbanija.

Najdlje smo se na seji zadržali pri informacijah, ki jih je podal tov. Paš, o problemski konferenci v Mokronogu. Poročali smo že, da so bili predstavniki naših družbenopolitičnih organizacij vabljeni na politično konferenco. Tej so prisostvovali tudi predstavniki vodstva naše DO. Pri vodenju konference so bile storjene posamezne pomanjkljivosti, tako ni bilo izvoljeno niti delovno predsedstvo, zapisnikar in overovatelja zapisnika. O poteku konference se tudi ni vodil noben zapisnik. Kljub temu pa so bili ob koncu prebrani zaključki in stališča. Od vseh zaključkov je bil spreminjen le rok za dokončanje investicije. Tov. Paš nas je obvestil, da je o poteku konference obvestil tov. Mlakarja, sekretarja občinskega komiteja ZK. Na konferenci so tudi omenili sodelovaeje z IMV, za kar pa s strani navzočih predstavnikov trebanjskih občinskih organizacij ni

bilo posluha. Veliko pritožb s strani delavk je bilo na račun osebnih dohodkov. Ugotovljeno je bilo, da ti znašajo pri normalnih pogojih povprečno 5.300 do 5.600 din. Dohodki so bili nižji le v obdobju, ko so spremenili artikel (strehe za šotore). Na zadnjem sestanku DS TOZD Konfekcija so obravnavali tudi ta problem. Ugotovljeno je bilo, da osebni dohodek nobene delavke ni bil nižji od 3.000 din. Osnova delavk — šivilj znaša 4.500 din (brez stimulacije). Razlika med obrati v Mokronogu in Radomljah je tudi v prispevni stopnji, ki je odvajajo v občini Trebnje in je za 4 % višja, kot v občini Domžale. Razlika v višini osebnih dohodkov po tej osnovi je zatorej približno 200 din. Osebni dohodki pa se gibljejo tudi glede na dosežene delovne rezultate.

V naslednjem obdobju se bo pripravila analiza o organiziranju TOZD (tri mesece po zaključku investicije), v kateri se bodo spremljali finančni rezultati tega obrata. V bodoče se bomo tudi potrudili, da bomo še izboljšali informiranost v obratu Mokronog s strani naše DO. Predstavniki naše DO so se strinjali s spremembo roka za dokončanje investicije.

Tov. Paš nam je obrazložil tudi razporejanje sredstev sklada skupne porabe (zajema financiranje stanovaljske izgradnje), ki je za vse obrate enak (solidaren). Način uporabe nimamo namena spreminjati.

Ravno tako je tov. Paš obrazložil, kako je s financiranjem vseh krajevnih skupnosti.

Ob koncu informacije so navzoči tudi ugotovili, da na to problemsko konferenco ni bil vabljen nihče od družbenopolitičnih organizacij v občini Domžale.

Tajnik IO KOOS:
Petaci Lidija

Po uspeli prireditvi za silvestrovanje, katera je bila izpeljana v zadovoljstvo vseh gostov, smo se oddolčili, da bomo v dvorani Induplati, Jarše priredili dne 16. 2. 1980 (v soboto)

PUSTOVANJE

Igrali bodo bratje Poljanšek, rezervacije sprejemamo v pisarni ali točilnici restavracije.

Poročilo o delu OO

Mladinci smo v letošnjem letu kar dobro zastavili. Seveda začetno — januarsko obdobje poteka v pregledih dela preteklega leta in načrtovanjih za tekoče leto. Kratek pregled dela:

V začetku januarja se je skoraj polovica vodstva in predsedstva zmenjala oz. nadomestila in marsikdo med novimi je bil začetnik. No, med letom so tudi iz okvira tega »popravljenega« vodstva nekateri odšli. V februarju smo skupaj s Planinskim društvom iz Domžal organizirali predavanje z diapozitivi o Kamniških planinah na strelišču, ki pa ni dobro uspelo. V zvezi s III. samoprispevkom je bila naša

naloga predvsem propagiranje. Spomladi smo pospravljali arhiv, v juniju smo imeli strokovno ekskurzijo v »Metko« Celje. V ostalih aktivnostih, kot npr. smučanju, proslavi ob Dnevu republike, krosu v Domžalah, akciji NNNP, smo sodelovali skupaj z drugimi DPO. V glasilu smo skoraj vsak mesec poskrbeli za kakšen prispevek.

Seveda je bilo v našem delovanju tudi veliko pomanjkljivosti, pa tudi to je nekaj, da se jih zavedamo in jih bomo letos lahko popravili. Kot sem že omenila, se v januarju v glavnem dogovarjamo in planiramo. Tako smo tudi mladinci pripravili predlog programa za januar—junij

TKALNICA

UKREPI ZA VEČJO STORILNOST

V prvi polovici januarja je tkalnica obratovala v dveh izmenah. Z 21. januarjem pa so začeli v treh izmenah obratovati brezčolnični pikanoli PGW. V treh izmenah obratujejo tudi pletilni stroji. Pri slednjih smo spremenili sistem posluževanja s treh na dva delavca, kar sodi k iskanju notranjih rezerv v tkalnici.

V tem mesecu se je tudi končal tečaj za nastavljanje tkalskih strojev. Tečajniki, pomočniki vzdrževalci strojev, so bili razvrščeni po partijah glede na potrebe.

Omenil bi končno še pomanjkanje kvalitetnega materiala, posebno bombažnih prej 50/2 in 34/1. Pri manjkalovalo je tudi trevire, ki jo nabavljamo v podjetju Chesst v Zvezni republiki Nemčiji preko uvozne delovne organizacije iz Zagreba.

Se vedno neredna in slabše kvalitete je preja iz litijske Predilnice. Zaradi slabe kvalitete premoga pa imamo težave s paro v škroblnici. Po novem letu smo si beleli glave s prezaložbo artiklov. Določeni artikli iz preteklega leta so izpadli iz programa za tekoče leto, kar je povzročilo nekaj zastojev. V prihodnje bi se temu izognili tako, da bi izločali artikle postopoma iz proizvodnje in ne vse naenkrat (z 31. 12. 1979), kot je bilo to v zadnjem primeru. S tem bo proizvodna veriga sklenjena, brez nepotrebnih pretrgov — zastojev.

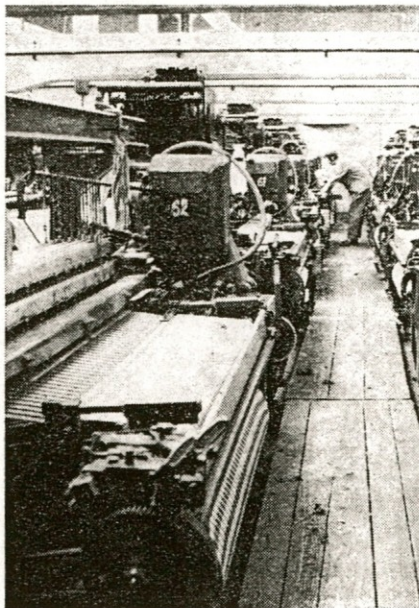
Janez Kotnik,
obratovodja

ZSMS

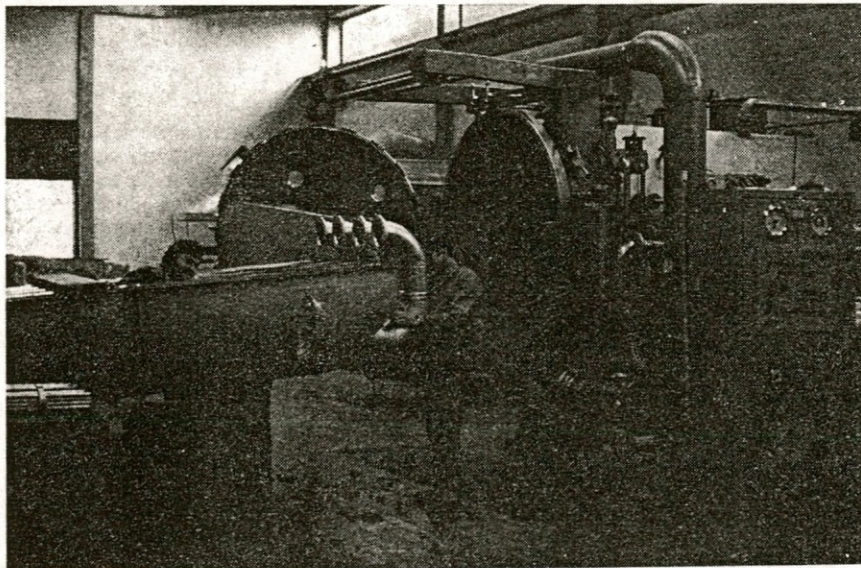
80 in ga obravnavali na sestanku. Predlog programa smo posredovali tudi drugim DPO, da bomo lahko na skupnem sestanku vseh DPO programe ustrezno uskladili. Ena izmed osnovnih nalog je ureditev članstva in članarine, ki je že v teku (popis vseh članov). Več o programu pa drugič.

Na koncu naj povem le še to, da je v okviru tekmovanja za najboljšo OO ZSMS v združenem delu to priznanje dobila OO ZSMS »TOKO« Domžale, mi pa smo bili približno na petem mestu izmed 30 osnovnih organizacij, vključenih v tekmovanje.

BERNARDA

Pogled v tkalnico

MONTAŽA

»Naša montažna ekipa je tik pred novim letom dokončala postavitev koridorja v Sarajevu, po novem letu pa začeti koridor za IMP v Ljubljani,« je povedal vodja montažne skupine, tovariš Jože Knep.

»Pravkar smo končali koridor za Iskro, TOZD Antene (30. 1.) in takoj pričeli postavljati za isto delovno organizacijo koridor v Kranju. Ta bo eden večjih v zadnjem času (15 x 66 m). Na žalost nam je spet začelo nagajati vreme (dež), kljub temu mislim, da bo ob izidu te številke Konoplana koridor že stal.«

OPLEMENITILNICA

PLANA NISMO DOSEGLI

Prvi mesec novega leta smo slabo zaključili, saj smo dosegli plan proizvodnje tkanin le 80,9 %. Vzrokov za to je več. Glavni je v tem, da smo iz tkalnice ves mesec dobivali manj blaga, kot je bilo planirano. Večina blaga, ki smo ga dobili, je morala vsled predpisanega tehnološkega postopka na pranje ali v barvanje prav na »žiger« Beninger. Zato smo na tem stroju ves mesec delali v treh izmenah. Ostali »Kovinarjevi žigri« pa so večinoma stali, ker zanje ni bilo dela. Tudi na »jetu« ves mesec nismo imeli pravega dela in je počival več dni.

Težave pa nam je povzročala tudi para. Temu je bil kriv blaten premg in dež, ki je blato razmočil.

K. Kham,
obratovodja

ZAHVALA

Po težki, dolgotrajni boleznij najinega očeta

FRANCA HRENA

se vsem sodelavkam in sodelavcem tkalnice iskreno zahvaljujem za cvetje in denarno pomoč. Dr. Mariji Šiški hvala za razumevanje in strokovno pomoč! Vsem še enkrat hvala za spremstvo na očetovi zadnji poti!

Tončka in Tone

To je njihova pripoved

V petek, 25. januarja so bili naši zadnji upokojenci gostje predstavnikov kolektiva, med katerimi so bili inženir Bergant, direktor DO, Riko Kregar, predsednik DSDO, J. Rainer, vodja TOZD Konfekcije, T. Ručigaj, preds. IO našega sindikata in I. Paš, šef kadr. org. sektorja DSSS.

Sredi živahnega kramljanja sem se pridružil družbi in napravil za Konoplan naslednji zapis:

MARIJA HUBER je bila naša sodelavka 20 let. Delala je v pripravljalnici, najprej je na motovilih previjala »štrene« potem se je preselila h previjalnemu stroju, kjer je navijala »špule«. Namenoma sem uporabil te udomačene nazive, ker slovenskemu izrazoslovju ne bi bili vsi kos. Na vse se spominjam zelo potanko, je nadaljevala Huberjeva in rekla, da je tudi sedaj dela na pretek, saj je varuška svojim vnučkom, ki jih ima nadvse rada.

Želja, kdo bi pomislil še na kaj mimo zdravja. Tako si je zaželela tudi moja sogovornica. O počutju v kolektivu pa je imela nadvse pohvalne besede. Dobro in odlično, samo ti dve oceni, ki sta se prepletali. Lepo je tako, tovarišica Huberjeva, veseli smo takšnih vtisov, ki ste jih o nas odnesli kot spomin na skupaj doživeta leta.

FRANC JANKOVIČ bo septembra slavil že svoj 75. rojstni dan. Bolj drobne postave je bil že leta 1963, ko je postal naš sodelavec in takšen je ostal do današnjih dni. Odkar sem se z njim prvič pogovarjal decembra 1963, je ostal isti, miren in delaven. Dodeljen je bil »dvoriščni partiji« kot temu pravimo pri nas. Za druge bralce pa naj velja, da tej enoti nikoli ne zmanjka dela. Kdor ima vedno dovolj dela je običajno zadovoljen. Jankovič je bil z vsem in z vsemi. Malo ga pekli, ker so ga prehitro spravili v pokoj: »Če bi to vedel prej, bi še aktivno delal,« je rekel na vse to, čeprav mu tudi doma ne manjka dela. Prav to, to stalno delo je bil razlog, da se je kot prvi poslovil od družbe in pohitel domov, kjer ga še čaka veliko dela. Naj bo srečen in zadovoljen, pa tudi pokojnina — po treh mesecih jo še ni dobil — naj ne bo premajhna, saj je zanjo delal do 75. leta starosti. Ga bo sploh kdaj kdo prekosil!

ANTONIJA PROSENC, sodelavke so ji vedno rekly TONČKA, dela, ne, je delala v INDUPLATI od leta 1956, ima pa vsega 30 let delovne dobe. Upokojila se je starostno.

Z delom je začela v mokri, na izmeni mojstra Mlekuža. Pozneje je delala v sukalnici. Ja, sodelavce in sodelavke pogreša tiste, ki so znali vedno vse v šalo obrniti, in tudi kakšno krepko razdreti. Zato, ker je imela v zadnjem času zadovoljiv OD je tudi pokojnina primerna. Pokojnino že ima urejeno, mož dela »tam« mi je zaupala in takšni potem nimajo težav, sem razmišljal o tem in to zapisal.

Spomini na delo bledijo, vsak dan je morala do delovnega mesta in potem zopet domov prevoziti s kolesom 7 km (s Kolovca). Danes gospodinji in kmetuje, pa ji mine čas. Vojne, te se pa boji in pravi, le tega ne!

MARICA MAJDIČ je bila tkalka. Na delo je prišla 1. novembra 1948. Vseh takratnih se še spominja: Vinca Bohinca — personalca, Albina Žiberta — pomočnika personalca, Franca Panjana, pa Otmarja tudi je rekla in pri tem mislila na pisca teh pripovedi. Kje je že to!

Z delom je začela v mokri, ker so ji odgovorili na ustrezno vprašanje, da je zaslužek tam najboljši. Neumna sem bila takrat, je bolj zase zamrmrala ob tem in manj za zapis. Potem je delala še 19 let v avtomatski tkalnici in 12 let v prejemarni. Bila sem bolj resnega značaja, je opisovala sebe in nadaljevala, »zato tudi na sindikalne izlete nisem nikoli šla.« Včlanjena je bila ves čas samo v sindikat. O minulem delu pa meni, da je delo v prejemarni premalo cenjeno. Vodstvo želi veliko I. klase in malo izmečka, za zadostitev te želje je treba nenehno vihteti škarje ter iglo s sukancem, oči pa je treba imeti na pečlu. Vse, tudi ona, bi zaslužile, da prejmejo pred upokojitvijo boljši OD, ki je osnova za izračun pokojnine. Tako pa je pokojnina slaba, preslaba za delo, ki je trajalo eno življenje.

CILKA NOVAK je delala 30 let in pol; vse v Induplati. Bila je tkalka in pozneje šivilja v konfekciji.

Najraje je tkala prte iz sintetike; delo je bilo lepo in zaslužek dober. Na izlete, tedaj, ko so jih prirejali, ni hodila, ker je imela doma družino z majhnimi otroki.

V ambulanto je šla večkrat, ko je bila še mlajša, pozneje le še po kakšna zdravila ali nasvet. »Marodirala« sploh ni.

V Induplati pogreša najbolj domačo elektro-centralo: »Če je zmanjkalo toka, smo imeli vsaj luč«, pravi in nadaljuje z naštevanjem mojstrov: Zabret, Gregorc, Jeran in Majdič v konfekciji. Zadnje delovno mesto je imela v konfekciji v Radomljah, pri tem je rekla: »Škoda, da se v Radomljah ni prej nič pokrenilo. Lepo je tam, dober zrak, mir in lepi — novi delovni prostori!«

FRANCKA PIRC je bila med vsemi najboljšje volje. Veselila se je pogostitve in prijetne družbe. Tudi Pirčeva je začela delati v mokri pri mojstru Mlekužu, sprejel pa jo je sekretar N. Hribar; 33 let je medtem že minilo. Še enkrat ne bi hotla začeti z delom, ker je tudi doma polno zaposlena. Na otročaje pazi, eden pa je še na potu (dela ji ne bo zmanjkalo, op. p.)

Včasih se je udeležila sindikalnih izletov, ki jih je za njeno zmeno organizirala sodelavka Dana Stele. V Begunjah so bili v Dragi in pot zaključili v Lahovčah.

O delu pa takole razmišlja: zaslužek je bil še kar dober ker sem normo vedno presegala. Pa 7 let sem delala redno na tri izmene! V našem počitniškem domu v Umagu je bila vsega dvakrat, prvič lansko leto z upokojenci (takrat je bila že 4 dni upokojenka) in enkrat pred tem na vabilo sindikata.

Pokojnina, ni velika, pa še kar gre.

VALENTINA BURGER je delala v materialnem knjigovodstvu DSSS; od leta 1959. Vsa leta se je s sodelavkami in z sodelavci zelo dobro

Se na mnoga in zdrava leta v pokoju!

razumela. O govoricah o podaljšanim delovnem času za ženske meni: »Ne, ženske naj delajo manj časa. Ne gre jih enačiti z moškimi!«

Dokler so morali vse »peš« pre-računavati je trajalo delo okrog inventure tudi nekaj mescev. Danes opravi to delo stroj v nekaj urah. Ja, lepih spominov je veliko pa je prišel čas, da je treba tudi nanje pozabiti.

O našem tekočem delu pa je rekla: »Preveč je administracije! Če pa bi šlo za dobrobit podjetja bi takoj še delala, tudi udarniško.« Lepe so takšne besede, katerim bi, prepričan sem v to, sledila tudi dejanja. Za konec je naročila vsem sodelavkam lepe pozdrave in vsemu kolektivu, da bi uspešno pre-magoval zastavljene naloge.

IVANKA CERAR je delala v finančnem knjigovodstvu DSSS. Predno je prišla v Induplati je bila 17 let zaposlena v Opekarni v Radomljah, zato je tudi njena pripoved vezana na ta kraj. Z žalostjo pripominja: »Toliko novega, toliko modernih naprav smo nabavili za izdelavo opeke. Nič ni bilo več ročnega dela. Pa pride kriza in nikogar ni, ki bi ti ponudil borih 500 000 ali 1.000 000 dinarjev premostitvenega kredita. Tako smo šli v stečaj. Prevzela nas je Induplati čeprav tudi zanjo ni bilo ugodno naprtiti si takšno breme. Sicer pa, proizvodnja opeke ima prihodnost. Zdravstvene usluge so nam nudili v OA Papirnice na Količevem, osebni dohodki pa so ostali enaki v Opekarni in pozneje v Induplati. V našem domu v Umagu ni bila nikoli

Želim, da bi se Radomlje lepo razvijale, da bi naše žrtve in samoodpovedovanja ne bile zaman. Zaključila pa je z mislijo: če od spominov živiš se postaraš!

FRANCKA NOVAK je prišla v Induplati 12. 2. 1946, kjer jo je sprejel personalec Hribar, ki je bil takrat še v vojaški uniformi (v tistih časih to ni bilo nič posebnega; op. pisca). Delati je začela v špulariji in šla potem v motovilnico, pa zopet nazaj. Takrat sta bila obratovodja Fajdiga in Pirš. Nazadnje je delala 16 let v konfekciji.

Na izletu je bilo velikokrat »lušno«. Ko je še delala, bi tudi udarniško delala, sedaj pa je njeno delo gospodinjstvo.

Na delo je prihajala najprej iz Domžal (peš ali s kolesom) od 1960 leta pa iz Mengša. Plašček za kolo, ko so jih dobivali po sindikalni liniji, ni dobila nikoli.

O pokojnini pa: majhna je, zelo majhna!

LJUDMILA HAFNER je delala 30 let, 1 mesec in 12 dni. Iz Praproč pri Lukovici in kasneje iz Vira je prihajala na delo vedno peš ali s kolesom. Delala je v IPI že med vojno (12 ur dela in 4 ure za pot, zelo hudo je bilo takrat). Pri šestvku let pa je treba 7 let odšteti za čas, ko je zaradi malih otrok ostala doma. Tudi njen začetek je pri mojstru Mlekužu v predilnici. Danes, ko je prišla jesen življenja,

je za redno delo res nemočna (revma iz mokre jo črviči).

Posebej mi je naročila, da zapišem; sodelavkam iskrena hvala za lepo poslovno darilo.

Hišo, v kateri stanuje številna družina Hafnerjevih je plod garanja in odtegovanja od ust. Toda, drugega izhoda ni bilo. Škoda, res škoda, da je plačilo za življenjsko delo tako majhna pokojnina. Ena sama niti za življenje ne zadostuje.

ANTON ROGELJ, odhaja v pokoj nekaj več kot leto dni pred redno upokojitvijo kot invalidski upokojenec. Dve svetli solzi sta se mu prikradli na oči, ko mi je to pripovedoval. Ko je prišel leta 1947 iz vojske je pričel z delom v impregnaciji. Na delo ga je priučil Štebal, potem se je z njim šihotal. Najbolj vroč delovni prostor je bila impregnacija. Vse je bilo treba ročno pripraviti. Težke, vroče mase so pretakali iz kadi v kad. Ja, včasih so proizvodnjo Induplati merili po produkciji impregnacije Kanafas, gradl, težke ponjave, jadvrovine (Segel) kdo bi naštel vse. Ko je pred leti dobila naša oplemenitilnica nov širinsko razpenjalni stroj znamke Artos je delal na njemu še 2 leti. Potem so noge odpovedale. Dolgo

je bil v bolniški. Višek je bil infarkt 1978.

Veliko spominov hrani v sebi Tone Rogelj, kot bi se včeraj primerilo pa je pripovedoval o tisti zadevi z inženir Sazonovom (takrat je bil obratovodja oplemenitilnice). Tako pravi: s Sazonovom sva se vedno kregala, ko pa sem nekoč nekaj dni ostal doma me je srečal ravno pred ambulanto in mi rekel: »Ja Rogelj, kdaj boste zopet prišli na delo, da se bova lahko kregala!« Lahko bi sklepali, da je bilo to kreganje na prijateljski ravni. Morda.

O obratovodjih jih zna naštetih vse: inženirji Brence, Smodiš, Sazonov in Matičič ter vmes enkrat še Ručman. Tudi inženir Korčeto-va je še bila ter tovarišica Khamova. Veliko, če pomislimo za dobo, komaj kaj daljša kot tri desetletja.

V impregnaciji pa je dolgo časa vodil delo sam tehnični vodja tovariš Rebernik. Vse je poznal in o vsem odločal.

Ja, to je bila zadnja pripoved. Pri vsaki, tudi pri tej bi pripisal, ker sem to obljubil, sporočilo vsem predvsem pa ožjim sodelavcem, lepe pozdrave.

Otmari Lipovšek

Paket rezervne hrane „Danes in jutri 84“

V temeljni organizaciji HP Kolinska, Slovenj Gradec so pripravili paket hrane »Danes in jutri 84«, ki omogoča kompletno prehrano štiričlanski družini. Vsebuje 3 obroke za 7 dni.

$3 \text{ obroki} \times 7 \text{ dni} \times 4 \text{ osebe} = 84 \text{ obrokov}$

Obroki so dopolnjeni s suhim sadjem, mlekom in vitaminom C.

Pri sestavi paketa so strokovnjaki upoštevali biološko vrednost, obliko in hitrost pripravljanja jedi oz. obrokov. Paket je primeren za manjše družine, saj so konzerve 2-porcijske. Paket tehta 25 kilogramov. Vsebuje 45 izdelkov prehrabene industrije iz vse Jugoslavije. Dnevni obroki (na osebo) imajo kalorično vrednost 1900 kalorij in vsebuje potrebno količino beljakovin, ogljikovih hidratov, mineralov in vitaminov, katere potrebuje dnevno človeški organizem.

Vsebinsko paketa je pregledala komisija strokovnjakov, ki jo je imenoval Republiški komite za tržišče in cene. Paketu je priložena brošura, ki vsebuje navodila za pripravo jedi in jedilnike za 7 dni. Paket je uporaben v času, ko nakup v trgovini ni mogoč oz. kadar bo družina potrebovala hitro in enostavno pripravljen obrok, pa tudi na izletu in taborjenju.

Jedi iz paketa so uporabne najmanj leto dni (nekateri tudi več), da bo družina paket lahko postopoma obnovljala. Cena paketa je 1050 din in je za približno 20 odstotkov nižja od maloprodajnih cen.

Da bi delovnim ljudem in občanom čimbolj poenostavili nakup paketa »Danes in jutri 84« sta Zveza sindikatov in SZDL, kot temeljna nosilca in politična dejavnika na področju uresničevanja ljudske obrambe in družbene samozaščite, ustvarila skupno z delovno organizacijo HP Kolinska, možnost obročnega odplačevanja paketa. Osnovne organizacije v vsaki TOZD bodo popisale kupce in preskrbele za brezobrestno plačevanje (4 obroki). Obroki se bodo odplačevali kot vsi ostali načini kreditiranja pri izplačilu osebnih dohodkov. Vsaka TOZD bo za svoje delavce jamčila, da bodo obroki v predvidenem času odplačani.

Povzetek po spremnem dopisu
pripravila:
Petaci Lidiya

ZAHVALA

Ob nenadni smrti moje
drage mame

AMALIJE BARTOLOVE

se sodelavkam in sodelavcem
iz predilnice zahvaljujem za
darovano cvetje in denarno
pomoč. Zahvaljujem se vsem,
ki so mi izrazili sožalje in
pokojnico spremenili na njeni
zadnji poti.

Sin Janez

Novinci o tečaju in svojem delu

V januarju se je iztek strokovni tečaj za pomočnike mojstrov vzdrževalcev strojev v tkalnici. Tečaj naj bi dal teoretične in praktične osnove za vzdrževanje tkalskih strojev vsem novincem, ki opravljajo ta dela. O tem, ali je tečaj dosegel svoj namen in pa o svojem delu so pripovedovali **Branko HORVAT**, **Dane PESTOTNIK** in **Marjan BRATUN**.

BRANKO HORVAT: Glede tečaja mislim, da je bil uspešen. V grobem vemo, kako je treba delati; pri praktičnem delu na partijah pa je težje. Tam se pokaže tisoč napak, ki jih je treba odpraviti. Tečaj pa nam je dal tiste potrebne osnove, saj nas je naučil več kot 40 % tega, kar moramo znati: postavljanje grebena, pozicije, menjava, učili smo se tudi tkati in veliko drugega. No, snov mi ni bila v celoti nova, ker sem v Avstriji delal tri leta kot tkalec. Res pa sem kasneje že malo pozabil.

Tov. Bajželj, ki nas je inštruiral, je res dober inštruktor. Tudi o mojstrih moram reči, da se trudijo, da bi nas čim več naučili. Seveda se kdaj tudi razjezijo, če kaj ni prav, v glavnem pa so z nami potrpežljivi in v redu. Dela je veliko in samo pokaže, kje je treba poprijeti. Glede na dela pa se mi zdi, da je to premalo cenjeno. Največji cilj je, da se čim bolj usposobimo, da čim bolje sodelujemo s tkalkami, da bo proizvodnja dobro tekla. Do tovarne nimam daleč. Stanujem v Sp. Jaršah, kot podnajemnik... Doma pa sem iz bližine Murske Sobotne (16 km od MS). Tam imam svojo družino in hišo. Starejši sin je že zaposlen, ostali trije otroci pa hodijo v šolo. Z ženo sva včasih skupaj delala v tekstilu. Kaj mi pomaga, če imam doma hišo, ko sem pa tako daleč od družine! Če si do jeseni ne bom uspel tu neke najti stanovanja, da bi se žena in mlajši trije otroci preselili k meni, bom najbrž šel.

DANE PESTOTNIK: S tečajem samim nisem imel težav. Po poklicu sem kvalificiran mehanik, zato mi je bilo lažje. (Prej sem delal v Avtoobnovi: 3 leta kot vajenec, 2 leti pa izučeni). Zdi se mi pa neumno, da je bilo potrebno zanj najeti inštruktorja od zunaj, če bi lahko eden od naših mojstrov poučeval (npr. Blejcu), saj imajo vsi dovolj znanja in izkušenj. In sploh se mi zdi, da smo s tem tečajem vrgli stran denar, ker nas niso vprašali, če nameravamo ostati v tovarni. Jaz prav gotovo ne bom ostal.

Zakaj ne? Zato, ker se mi zdi, da je to delo preizkušeno ocenjeno glede na to, da je veliko težkega fizičnega dela. (Ocena del vzdrževalcev strojev: 780 točk, pripravniki: 730 točk — okrog 6000 din). Celo partijo strojev en sam ne more vzdr-

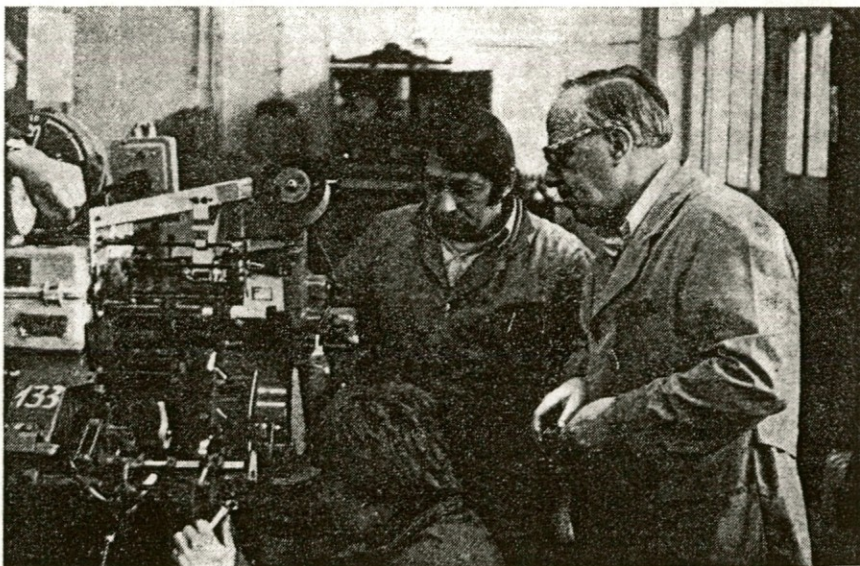
ževati, ker je preveč dela. Na partiji bi morali delati trije: vodja partije, mojster vzdrževalec in pomočnik, vendar pa mojstra vzdrževalca na tej partiji ni. Tako delam za dva. Rad delam, vendar da delam za oba, ne! Stroji niso dobro vzdrževani, ker nas je premalo.

MARJAN BRATUN: Septembra lani sem prišel iz JLA... Doma sem z Moravč, kot moj kolega. Precej se strinjam s tem, kar je povedal. Tečaj nam je res dal osnovo; praktično delo pa je fizično zelo naporno. Na moji partiji smo trije; vendar je eden trenutno v bolnišnici, drugi pa bo verjetno premeščen na lažje delo. V tej partiji je 54 strojev. Treba je zvoziti osnovne valje, popravljati sproti napake pri strojih in drugo. Tudi sam razmišljam, če bi še ostal. Ne toliko zaradi denarja kot zaradi samega dela. Sicer je to delo zelo zanimivo in bi bilo krasno delati, če bi bili tu res trije sposobni ljudje in bi vsak opravljal svoje naloge.

Po končanem razgovoru z našimi novinci, sem želela postaviti še nekaj vprašanj vodji izmene, nadmojstru **tov. BLEJCU**, ki kot sam pravi, je stari maček v tkalnici. Zanimalo me je, kaj on o vsem misli. Takole je povedal:

Inštruiranja novincev ne bi sprejel, ker je Bajželj res odličen strokovnjak, ki ima izkušeno metodo poučevanja. Je zvezni inštruktor (sedaj upokojen) za nastavitve pikanol strojev in je široko priznan kot izreden strokovnjak na tem področju. Honorar, ki ga je prejel je minimalen in sem prepričan, da bi bilo poučevanje v lastni režiji — z našimi mojstri dražje.

Res je tudi, da smo v preteklosti organizirali podobne strokovne tečaje za poučevanje in usposabljanje novincev. Ti pa so predčasno odhajali, ker so jim v sosednjih tovarnah nudili boljše osebne dohodke. Tako je postal ta problem že zelo boleč: naša DO je proizvodne kadre priučila in vzgojila, rezultate tega pa obirajo drugi. Kadre smo skušali tedaj zadržati s tem, da smo že novincem priznavali višje ocene del oz. nalog kot bi praviloma morali, kar seveda ni bilo v redu. Kljub temu jih nismo uspeli zadržati. Od tedaj so se DO tudi pri nas v povprečju dvignili, predvsem pa smo izboljšali sistematizacijo del oz. nalog v proizvodnji, pri čemer so se tudi dela mojstrov (po novi sistematizaciji: vodnje skupin in mojstri vzdrževalci) in pomočnikov (po novem: vzdrževalci strojev) sistematizirala tako, da ima vsak možnost napredovanja s svojim vestnim delom in strokovnostjo. Trenutno so novinci — vzdrževalci strojev ocenjeni kot pripravniki, kar je normalno in se mi zdi prav, glede na to, da še nimajo dovolj izkušenj in je zato njihovo delo manj učinkovito. Vsekakor pa imajo možnost hitrega napredovanja, če se bodo pri delu sami dovolj angažirali in pokazali rezultate, ki jih pričakujemo.

Branko Horvat (stoji) in Marjan Bratun (čepi) pod budnim očesom inštruktorja tov. Bajžlja

Poudariti moram še, da vse mojstrske partije, kot jih imenujemo po starem, oz. skupine strojev po slovensko, niso enako zahtevne, zato tudi nimajo istega števila mojstrov in vzdrževalcev strojev. Imamo štiri skupine strojev ali partij. Prva skupina ATR je najzahtevnejša, ker ima tudi največ strojev (preko 60) in ljudi. Zato ima na izmenno vodjo skupine, dva mojstra vzdrževalca in enega vzdrževalca strojev. Ostale skupine jih imajo manj, skupina Sometov pa vzdrževalca strojev sploh nima. Konkretno na Pestotnikovi partiji sta bila vedno samo dva: mojster in pomočnik. Kadar smo na drugih partijah rabili nujno nadomestilo, smo si vedno prav iz te partije začasno »pospobili« pomočnika.

Glede samega dela, ki ga mojstri in pomočniki opravljajo pa naslednje: Po dolgoletnih izkušnjah, ki jih imam v tkalnici (30 let), lahko trdim, da je to delo veliko bolj umsko kot fizično naporno. Res je prelaganje osnovnih valjev težko delo, vendar lahko pri tem vedno kdo priskoči na pomoč (kar smo novincem tudi razložili!).

Veliko več je naprežanja pri tem, ko moraš odkriti napako na stroju in jo odpraviti. Seveda pa pri odkrivanju napak novinec porabi več časa kot izkušen mojster. Zato mu ga ostane premalo za tekoče delo. Temu se drugače kot s prakso ali kot pravimo — rutino in zanimanjem za delo ne da odpomagati. Znano je reklo: vsak začetek je težak! Starejši mojstri smo zato šele

čez leta postali to, kar smo. Pri tem smo obiskali vsaj še po dva do tri strokovne tečaje.

Zato mislim, da rabijo fantje predvsem spodbudo — naj bo pri tkalcah, ki najbolj neposredno z njimi delajo in pri mojstrih ter vseh drugih sodelavcih v proizvodnji. Mojstri se tega zavedamo in jim zato skušamo po svojih močeh pomagati, tudi prestrogi nismo, saj toleriramo začetniške napake.

Mislim še, da ni prav, če se sami sebi smilijo, češ da so preveč obremenjeni. Če želimo boljše osebne dohodke, jih moramo najprej ustvariti — to ni fraza! Zato si moramo vsi prizadevati.

Razgovor vodila
urednica

Namesto: Vzgleđ naj bo - Obraz med nami

Uvodnik v našo rubriko »Vzgleđ naj bo«, ki je bil objavljen v januarski številki, je le spodbudil k pripombam! Res, da niso prispale v uredništvo (za to je potrebno za drobec več angažiranja), toda na več koncih naše delovne organizacije sem slišala, da mnoge, zlasti pa še tiste, ki so izbrani za razgovor, moti naslov.

Skromnost je res lepa čednost! Ko bi le bila ta kriva težavam okrog »vzgleđov« ...

Vsa resnica je v tem, da z našimi medsebojnimi odnosi ni nekaj v redu. Če svojega sodelavca izberemo za vzgleđ, potem se mu pa za hrbtom posmehujemo, ali se naravnost norčujemo iz njega, češ toliko si vzgleđ kot mi ... ali pa, kar sam opravi delo, saj si ti vzgleđ in podobno, bi veljalo ob tem razmisliti, kaj je z nami. Smo res taki, kot mislimo o sebi, da smo?

In za zaključek tej misli: ker je večina naših vrlih sodelavcev mnenja, da med nami ni vzgleđnih delavcev (ki bi bili vsaj za stopničko bolj prizadevni, sposobni in vestni kot smo mi sami) se ne bomo šli več zgledov! V vsaki številki Konoplana bomo predstavili le — obraz med nami ...

Tistega dne, ko sva se z Janezom (Kosmačem) odpravila v našo restavracijo, je bil čemeran moker dan. Najbrž je vplival na naša razpoloženja.

Kati Juras, delavka v kuhinji, je bila v zadregi in nič kaj navdušena, da bi se pogovarjala za Konoplan. Predvsem pa je bila nervozna, saj jo je čakalo delo (lačni želodci v konfekciji v obratu v Radomljah). Vendar se ji je obraz razvedril in razširil v nasmeh, ko je Janez pripomnil: »Da, Kati je res odlična kuharica! Ko je še kuhala v Radomljah na Opekarni, nam je znala skuhati tako rižoto! Pa, segedin in krompirjevi cmoki so bili zares enkratni!«

Kati pa je začela pripovedovati: »Preden je Opekarno prevzela Induplati, sem bila tam kuharica. Bila sem sama pri nabavljanju vodenju, pripravljanju in kuhanju. Bilo je res veliko dela, pri vsem tem, da sem bila sama odgovorna zanj. Vendar je bilo lepo!

V Induplati imam trinajst let delovne dobe, dejansko pa štiri — ostala leta sem delala v Opekarni. Še pred tem sem pa tri leta delala na Tirolskem v Avstriji in nekaj časa na Jesenicah. Leta službe, ki sem jih prebila v Avstriji imam priznana, vendar bi morala to še osebno

utrditi. Sedaj se vozim v službo s kolesom s Hudega, kjer smo si postavili hišo.

Z delom tu sem zadovoljna in nimam kakšnih posebnih pripomb. Delam od 5. ure do 11. in zvečer še eno uro v Radomljah, da našim delavcem iz popoldanske izmene razdelim malico.

V kuhinji je potrebno poprijeti za vsako delo, brez zmrdovanja. Je že tako, da narediš tisto, kar se pač najbolj mudi.

Res je tudi, da imamo pri našem delu opraviti z ljudmi. Z ljudmi pa je težko, toda kljub temu gre, če najdeš pravo pot ...

Sicer pa sčasoma dobiš tudi nekoliko tršo kožo: kje boš pa vsakega poslušal!

Če nastane kak problem med nami, sodelavci v kuhinji, se že sproti pomenimo, o ja, tudi skregamo se, vendar zadeve uredimo. Z ljudmi, ki prihajajo kot naši odjemalci, so pa stalno težave, ker vsem ne moreš vedno najbolje ustreči.

Ne, drugega dela pa ne bi opravljala. To že ves čas delam in to imam rada, na to sem se navadila.

Kati je pri zadnjih stavkih že mencala in pogledovala na uro. Potem, ko sem jo hotela zadržati še za trenutek, je rekla, da mora zares

Katarina Juras, kuharica v TOZD Restavracija in PD

oditi v Radomlje, drugače bo kaj narobe. Ko sem odhajala, sem razmišljala: vzgleđnih delavcev mogoče res ni, še sreča pa, da so med nami taki, ki jih skrbi, da ne bo z njihovim delom kaj narobe ...

Ivana

ZAHVALA

Ob izgubi mojega dragega očeta

NIKOLA REŠETAR

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam iz konfekcije Mengeš za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Iskrena hvala.
hčerka Lizika Habjan

Varstvo pri delu v DO Induplati Jarše v letu 1979

Poleg ugotavljanja različnih kazalcev poslovanja v preteklem obdobju, kot so produktivnost, proizvodnost, ekonomičnost poslovanja itd., je potrebno ugotoviti tudi, s kakšnimi nevarnostmi za zdravje in poškodbe nas samih smo se pri delu srečevali za doseganje zgoraj navedenih delovnih rezultatov.

Iz zasledovanih statističnih podatkov je razvidno, da je bilo v preteklem obdobju v vsej delovni organizaciji 65 nesreč pri delu. Od tega jih je bilo 14 na poti na delo, 6 na poti domov in 45 nesreč na delovnem mestu.

Zaradi nesreč so bili ponesrečeni v bolniškem staležu 649 delovnih dni. V te nesreče so vštete tudi nesreče na poti na delo ali z dela, ki jih je bilo 20. Zaradi teh 20 nesreč so bili ponesrečeni 207 delovnih dni v bolniškem staležu.

Samo z evidentiranjem števila nesreč pri delu v podjetju ne moremo objektivno oceniti stopnjo varnosti. Objektivnejše merilo daje izračun pogostnosti nesreč pri delu.

Pogostnost (P) je pokazatelj, ki pove, koliko nesreč se je pripetilo v določenem času in je obenem tudi glavno merilo za primerjavo stopnje varnosti v delovni organizaciji. Katero tudi uporabljamo kot pokazatelj stopnje varnosti na leto. Lahko tudi primerjamo z drugimi podjetji ali gospodarskimi panogami.

Drugi parameter, ki ga računamo, je resnost (R) poškodb, ta nam kaže bolniške dneve, ki so bili izgubljeni zaradi nesreč pri delu. Rezultati, ki jih dobimo, je povprečno število izgubljenih delovnih dni ni eno nesrečo.

V našem primeru nam pokaže, da je zdravljenje ene nesreče v povprečju trajalo 10 delovnih dni. Če pa primerjamo še posebej resnost nesreč, ki so bile v zvezi z delom v DO dobimo, da je resnost (zdravljenje ene enezgode v povprečju) 9 delovnih dni in resnost nesreč na poti 10 delovnih dni bolniškega staleža.

Če pa izračunamo odstotek z ozirom na zaposlenega, koliko jih je bilo ponesrečenih, dobimo naslednji podatek — ta je 6 %.

Od skupnega števila nesreč sta bili samo dve težji nesreči, in to:

ZARNIK MAGDA, katera je imela v letu 1979 40 bolniških dni, kateri še niso zaključeni.

KOBILCA IVAN, ki dela v predilnici in je imel 36 bolniških dni.

Pri evidentiranju nesreč pri delu sem upoštevala naslednje:

Za nesrečo pri delu velja vsaka poškodba zavarovanca, ki je posledica neposrednega in kratkotrajnega mehaničnega, fizikalnega ali kemičnega učinka, kakor tudi tista poškodba, ki je posledica hitre spremembe položaja telesa, nenadno obremenitev telesa ali kakšne druge nenadne spremembe fiziološkega stanja organizma, če je taka

poškodba v vzročni zvezi z opravljanjem dela na določenem delovnem mestu ali z delom oziroma z dejavnostjo, na podlagi katere ima poškodovanec lastnost zavarovanca.

Za nesrečo pri delu pa se šteje tudi obolenje zavarovanca, ki je ne-

posredno in izključno posledica kakšnega nesrečnega naključja ali višje sile med delom oziroma dejavnosti, kakor tudi poškodba, če jo utrpí zavarovanec na redni poti od stanovanja do delovnega kraja ali nazaj, na poti za izvrševanje

Nesreče pri delu in čas trajanja odsotnosti z dela po TOZD

	TOZD 1	TOZD 3	TOZD 4	DSSS	SKUPAJ
Nesreče v zvezi z delom	29	1	14	1	45
Nesreče na poti	13		7	1	20
Skupaj:	42	1	21	1	65

Izgubljeni delovni dnevi

	TOZD 1	TOZD 3	TOZD 4	DSSS	SKUPAJ
Izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč pri delu	316	16	107	3	442
Izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč na poti	144		63		207
Skupaj:	460	16	170	3	649

DIAGRAM NESREČ PO LETIH

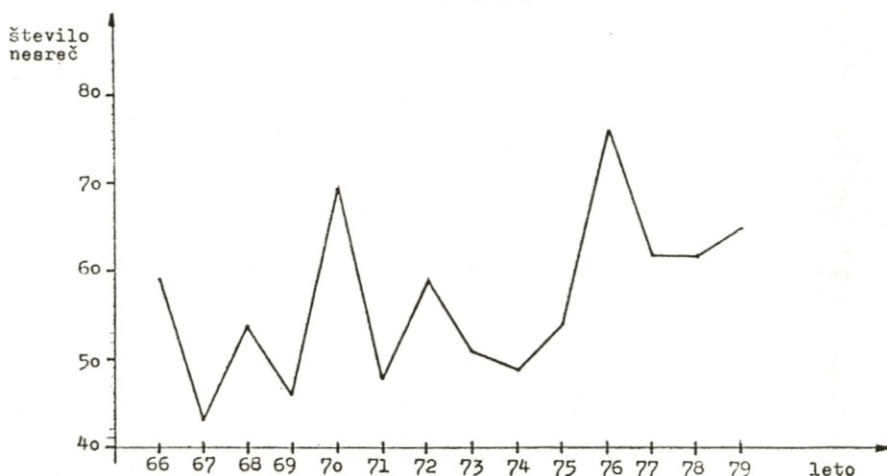
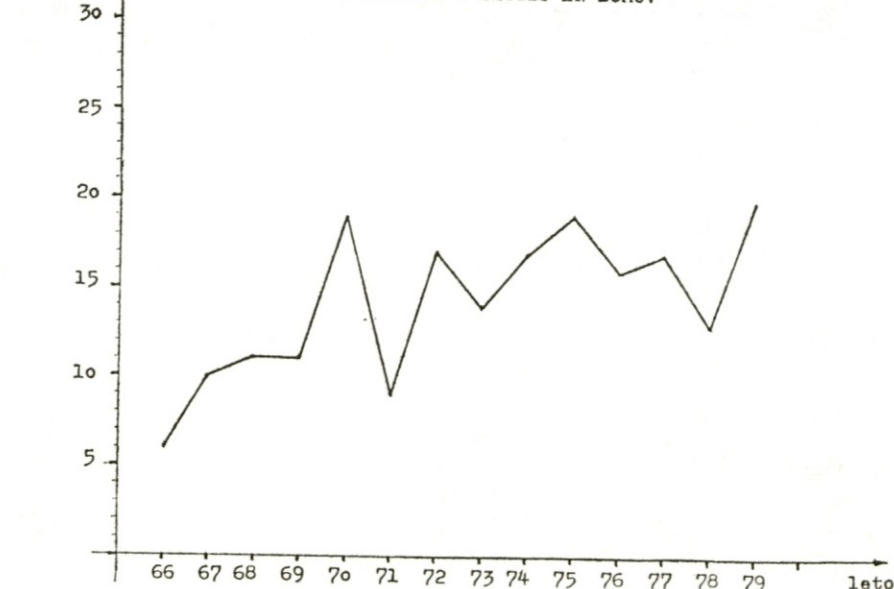

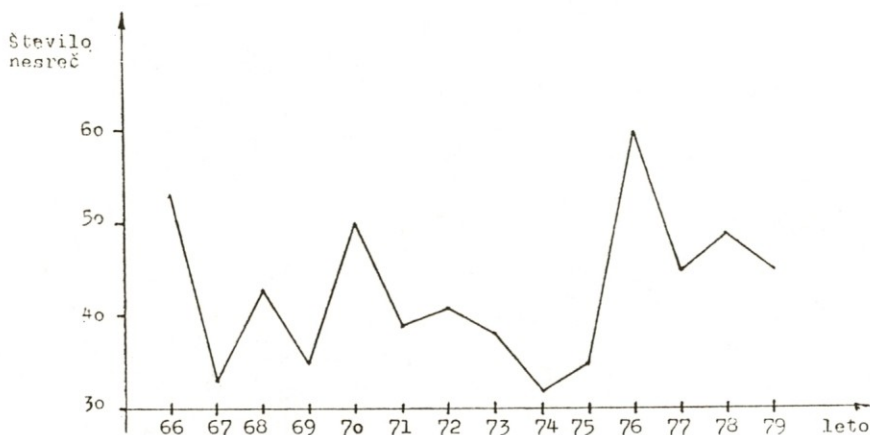
DIAGRAM NESREČ NA POTI V SLUŽBO IN DOMOV

Za nastale nesreče so vzroki največkrat neupoštevanje navodil za varno delo (poseg z roko v nevarna območja med obratovanjem

stroja čeprav to ni dovoljeno, neprimeren transport materiala, uporaba sredstev za osebno varstvo pri delu). Pomanjkljiv nadzor nad delovnimi pripravi glede rednih pregledov in vzdrževanja.

DIAGRAM NESREČ V PODJETJU

Na tapeti je delovni čas

Delovni čas in produktivnost, o tej zadevi je tekla beseda na 5. seji Koordinacijskega odbora Zvezne gospodarske zbornice 14. decembra v Beogradu. Pri tem so potrdili, da je pomenil prehod na 42-urni delovni teden velik napredek k boljši organizaciji in boljšemu izkoristku delovnega časa. Seveda kaže praksa tudi na pomanjkljivosti.

Gre za socialno-psihološke vzroke (navada, družinsko življenje, oddaljenost od delovnega mesta in podobno). Različen čas za začetek delovnega dne (običajno med 6. in 7. uro) je povzročilo fluktuacijo kreativne delovne sile iz proizvodnje v administracijo. Veliko težav pri uvažanju delovnega časa pomeni tudi prehod na 5-dnevni delovni teden. Skrajšanje delovnega časa pomeni v mnogih primerih tudi poslabšanje storitev. Mnoge službe imajo povezane svoje usluge preko šalterske dejavnosti, ki še zdaleč ne ustrezajo potrebam delovnih ljudi. Običajno deluje šalterska služba od 7.—15.

ure, kar se pokriva z delovnim časom in velikimi večino zaposlenih. Pride do vprašanja: kdaj lahko delavci koristijo usluge tistih, ki delajo za temi okenci? Da pride zato do velike ekonomske škode je na dlani. Mimo te osnovne ugotovitve vpliva tako odmerjeno poslovanje zelo negativno na racionalno ureditev življenja ljudi v prostem času in med delom.

V želji, da bi delal delavec manj časa in proizvedel več in boljše, bi bilo treba bolje izkoristiti opremljenost in poslovne fondе, usluge pa bi morali nuditi dalj časa tekom dneva. Vedno več je tudi zagovornikov, da bi nekatere od teh služb delale ob sobotah, da, celo ob nedeljah. To misel opravičuje tudi hitrejši napredek znanosti in tehnologije. V rabi je namreč vedno več zamotanih strojev in aparatov, katere je treba čimprej amortizirati.

Kot povsod drugod se tudi na področju delovnih navad le težko menjajo okostenele navade. V nekaterih krogih se npr. trdovratno upirajo uvedbi druge in tretje izmene, ker je to baje nerentabilno zaradi manjše produktivnosti v 2. in 3. izmeni. To miselnost bi lahko pobijali z dokazili, da je pri dobri organizaciji dela in ob pravilno izbranih odmorih, efekt dela enak tistemu v 1. izmeni.

Po podatkih ZIS je opravil leta 1976 vsak delovni človek v SFRJ mesečno 185 delovnih ur (seveda ne bo nikoli mogoče ugotoviti, koliko časa je bil delavec le na svojem delovnem mestu in koliko pri svojem delu). Podatki iz tega leta pravijo nadalje, da je znašal povprečni me-

sečni delovni čas v gozdarstvu 102 ur, a v prometu 189 ur. Po republikah je bil dosežen največji delovni čas 188 ur v Sloveniji in najmanjši v Črni gori 182 ur. Po teh istih podatkih je napravil v povprečju vsak delavec letno 4 nadure.

Po podatkih Zveze zdravstvene skupnosti in socialnega zavarovanja so bili izostanki delavcev leta 1978 v porastu. V tem letu je bilo zaradi bolniške izgubljenih 84,3 milijona delovnih dni, kar pomeni, da je leta 1978 bil vsak zaposleni v SFRJ na bolniški 15 dni. Problemi okrog izostankov so pereči predvsem v tistih dejavnostih, kjer gre za izjemno neugodne delovne pogoje, kjer je tehnološki postopek dela zdravju škodljiv in kjer opravilo največ prekur-nega dela (tekstilna industrija).

Iz leta v leto se večja izguba narodnega dohodka zaradi izostanka z dela. V letih 1977—78 znaša kar 5 odstotkov. Najbolj pogost vzrok za manjkanje je — bolniška.

Ocena vsega tega sili v zaključek, da se čimbolj celovito analizira možnost uveljavitve zimskega in letnega delovnega časa in seveda poskusi ugotoviti učinke, ki bi jih s tem dosegli. Za vse to se je ZIS odločil, da:

zbrane podatke o tem, kako so to vprašanje uredili v drugih državah ter ugotovi razloge, zakaj so se tako odločili ter cilje in efekte, ki jih bodo s tem dosegli;

Treba je ugotoviti pravno plat predlagane rešitve, če se takšna rešitev sprejme;

Pristojni organi naj ugotovijo, koliko električne energije bi prihranili, če bi z omenjenim ukrepom bolj izrabljali dnevno svetlobo;

Tudi zvezni organi za promet in zveze ter za PTT morajo povedati svoje, kako bo teklo usklajevanje voznih redov in kako bo z drugo aktivnostjo v mednarodnem komuniciranju;

ZIS naj skupaj s svojimi administrativnimi organi ugotovi o rešitvah te zadeve ter o ekonomskem efektu in drugem, kar bi izhajalo iz uvedbe letnega in zimskega delovnega časa;

In končno naj tudi Zvezni sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave ugotovi vprašanje letnega in zimskega delovnega časa v zveznih organih in organizacijah.

V organih zvezne statistike bodo pospešeno zbrali podatke o delu iz leta 1978. Zvezni urad za mere in žlahtne kovine pa bo proučil možne variante in efekte zaradi premaknitve časa.

Na podlagi zbranih podatkov bo medresorska skupina izdelala predlog z ustreznimi stališči do vprašanja uveljavitve letnega in zimskega delovnega časa. Toliko o tem vprašanju, o katerem so razpravljali delegati koordinacijskega odbora za kadre v gospodarstvu Zvezne gospodarske zbornice.

Prيرهeno po
GLASNIKU GZJ — OL

Izenačiti pogoje poslovanja

Izveček iz zapisnika 7. skupščine Splošnega združenja tekstilne in oblačilne industrije Jugoslavije

Ponovno preverjanje samoupravnih sporazumov o spremembah veljavnih cen, o prehodu na maloprodajne cene brez davka na promet in o enotnem nastopu pri izvozu izdelkov tekstilne industrije kot prvenstvene naloge.

Sedanji rezultati združevanja trgovskih in proizvodnih organizacij združenega dela so daleč pod možnostmi in družbenimi potrebami. To ugotovitev bi, po mnenju delegatov te skupščine, ki je bila 20. decembra lanskega leta, lahko uporabili tudi kot veljavno glede združevanja v tej veji dejavnosti.

Po podatkih iz zaključnih računov za 1978 je trgovina na debelo v precej boljšem položaju kot pa je ekonomičnost v vseh drugih tekstilnih dejavnostih. Podobno velja tudi za maloprodajno mrežo, ki se bavi s prodajo tekstila.

V reprodukcijski liniji tekstilnih izdelkov iz bombaža, ustvarja veletrgovina v primerjavi s proizvajalci bombažnega prediva za 104 % večji dohodek, merjeno na zaposlenega delavca. Čisti dohodek za osebne dohodeke je večji za 37 % in izdatek za stanovanja iz sklada skupne porabe je večji za 39 %.

V maloprodaji je ustvarjen dohodek na zaposlenega večji za 74 %, čisti osebni dohodek na zaposlenega za 29 % in enako 29 % več sredstev je bilo porabljenih za stanovanjsko izgradnjo in sklada skupne porabe. Podobni rezultati veljajo za volnarje.

Proizvodna podjetja združenega dela tekstilne industrije so se dogovorila s trgovskimi organizacijami združenega dela, ki se bavijo s prodajo tekstila o spremembi sedanjih cen, o prehodu na maloprodajne cene brez davka na promet in o skupnem ugotavljanju maksimalne udeležbe prometnih podjetij v tako oblikovanih maloprodajnih cenah na koncu leta 1978.

Ti sporazumi so pričeli veljati januarja 1979. Pri ugotavljanju največjih zneskov udeležbe trgovskih podjetij v maloprodajnih cenah tekstilnih izdelkov so v povprečju ohranjeni sedanji pogoji prodaje. Iz tega izhaja, da so trgovske organizacije, ki se pečajo s prodajo tekstilnih izdelkov, ostale glede kondicij na istem, kot v letu 1978. To pa zagotavlja, da bodo v letu 1979 trgovske organizacije združenega dela še vedno v prednostnem položaju na pram proizvodnim organizacijami tekstilne industrije.

Ker je v letu 1979 postala večina maloprodajnih trgovskih organizacij veletrgovskih, je prišlo do nove delitve dohodka, razumljivo na škodo proizvodnih podjetij tekstilne industrije. Trgovine na drobno so

se preregistrirale v veletrgovine tudi v primerih, ko niso izpolnjevale pogojev za pridobitev tega statusa z namenom koriščenja stroškov na veliko.

Zato ker v sporazumih o cenah, pri prehodu na maloprodajne cene brez prometnega davka in skupnem ugotavljanju največjega zneska udeležbe trgovinskih podjetij v tako oblikovanih maloprodajnih cenah, ni podrobnejše definicije za prodajo v velikih merilih, se je povečal krog maloprodajnih trgovskih organizacij z večjo udeležbo pri prometu, kot je to bilo pred podpisom tega sporazuma.

Pri povečevanju cen tekstilnim izdelkom, ob uveljavljanju enakega odstotka udeležbe trgovskih organizacij, pride do povečanja stroškov prodaje v absolutnem znesku.

Popravek cen tekstilnim izdelkom se izvrši v višini povečanja cen osnovnim surovinam in manj zaradi povečanja cen ostalih materialov, zato gredo razlike pri doseganju dohodka tudi v teh primerih v prid trgovskih organizacij.

Na skupnih sestankih proizvajalcev tekstilne industrije, ki so bili na ravni republiških in pokrajinskih Gospodarskih organizacij, so iznesli tudi druge pomanjkljivosti iz omenjenega sporazuma. Gre za vprašanje skupnega rizika, način pokrivanja konsignacijskega blaga in še več drugega. V bistvu je problem v tem, ker so v sporazumih zadržali klasične kupoprodajne odnose ob večji udeležbi trgovskih organizacij združenega dela v ceni izdelka — prodanega maloprodajni mreži.

Vsa naštetá dejstva kažejo na nujnost, da samoupravne sporazume ponovno analiziramo in jih menjamo, če je treba. Vse v cilju, da se

odpomore tekstilni industriji, ki je v težkem položaju. Ta situacija je resna predvsem zadnja leta morda tudi zavrlo nerazčiščenih odnosov, ki vladajo med prometnimi in proizvodnimi delovnimi organizacijami.

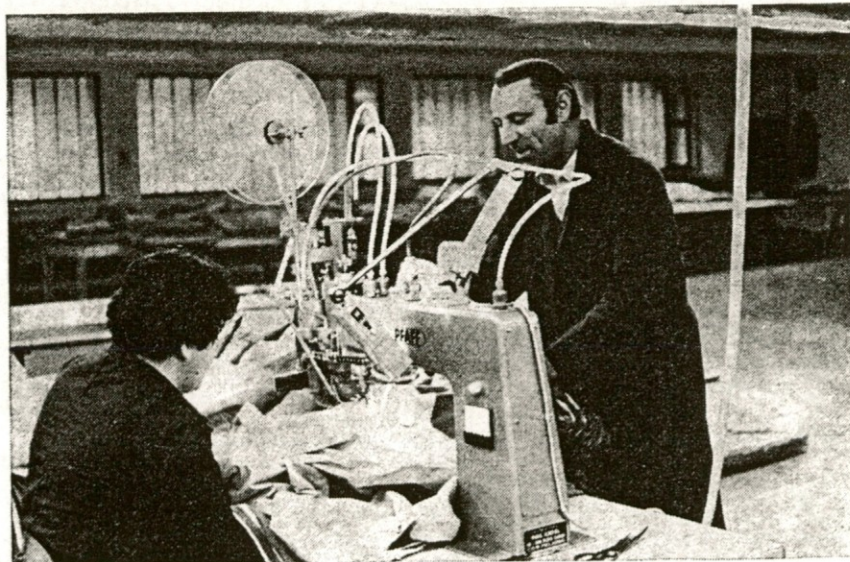
Skupščina Splošnega združenja je sklenila, da je treba v letu 1980 intenzivirati delo na vseh ravneh, da bi s tem pospešili delo in sredstva na dohodkovnih odnosih med trgovskimi organizacijami združenega dela, ki se bavijo s prodajo tekstilnih izdelkov. V to je treba pritegniti tudi tiste gospodarske organizacije, ki se bavijo z uvozom in izvozom tekstila in surovin, ki jih potrebuje tekstilna industrija pri svojem vsakdanjem delu. Kot zadnji morajo pri tem sodelovati tekstilci v svojih delovnih organizacijah.

Skupno združenje tekstilne industrije SFRJ naj skupno s Splošnim združenjem za trgovino Jugoslavije ugotovi višino stroškov, kot tudi ostale odredbe sporazuma, o menjavi ugotovljenih cen ter o prehodu na maloprodajne cene ter predloži proizvodnim delovnim organizacijam predlog popravka cen, s ciljem, da se omogoči enake pogoje za poslovanje oziroma za gospodarjenje.

Da bi lahko ocenili položaj posameznih grupacij kar najbolj objektivno, so sklenili, da morajo zajemati podatke iz zaključnega računa za leto 1979. O enotni metodologiji se morajo dogovoriti poprej.

V razpravi se je pokazalo, da obstajajo tudi med proizvodnimi organizacijami tekstilne industrije neko-rektni odnosi. Te bi kazalo analizirati in nato predlagati, kaj storiti, da se stanje uredi.

V skupščini je prevladovalo mnenje. Nadaljevanje na 15. strani

Pri novem varilnem stroju v konfekciji je zračni vlek urejen in delo na njem nemoteno poteka

Krvni pritisk

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Po obsežnih statističnih raziskavah so strokovnjaki prišli do zaključka, da je za odraslega človeka srednjih let najprimernejši krvni pritisk 120/80 mmHg (milimetrov živega srebra — Hg — iz latinske besede Hydrargyrum, kar pomeni živo srebro). Krvni pritisk navadno zdravniški imenujemo RR (po začetnicah priimka italijanskega zdravnika Riva Roccija). Idealen krvni pritisk naj bi bil celo nekoliko nižji, okrog 110/75 mmHg. Škodljivi učinki sistoličnega krvnega pritiska se začno zanesljivo kazati, če je ta vrednost nad 140 mmHg. Pri teh vrednostih je škodljivost sicer majhna. Čim višji je pritisk, tem hujše so posledice in pri vrednosti 180/100 so že velike.

Visok krvni pritisk zanesljivo skrajša življenje ker pospeši nastanek bolezni srca, možganov in ledvic, ker pospešuje razvoj arterioskleroze žil teh organov. Škodljivo delovanje visokega krvnega pritiska na žile je še večje, če se mu pridružijo nekatere bolezni, bolezenska stanja ali razvade, ki jih imenujemo dejavnike tveganja (rizične faktorje). To so v prvi vrsti povečana količina maščob v krvi, kajenje, sladkorna bolezen, debelost, povečana količina sečne kisline v krvi.

Število ljudi, ki zbolijo zaradi posledic visokega krvnega pritiska, je v tehnološko razviti družbi zastrašujoče. Zato ne preseneča, da se je razmahnil boj proti temu zlu. Svetovna zdravstvena organizacija daje boju proti tej bolezni tudi v letošnjem mednarodnem dnevu zdravja mesto, ki ji pripada. Temu cilju je posvečeno vse leto tudi pri nas.

Letošnji prispevki skušajo izpopolniti po eno od vrzeli v poznavanju te bolezni. Najprej je statistično prikazano njeno stanje pri nas in v

svetu. V naslednjih prispevkih so najprej nanizani vzroki za nastanek bolezni, zatem pa nujni ukrepi, da preprečimo njen nastop in še obveznosti za uspešno zdravljenje posameznika. Ker visok krvni pritisk ni enovita bolezen, smo se v prispevkih dotaknili tudi grobe razdelitve bolezni in prikazali vsa različna pota njenega zdravljenja. Marsikdaj je pomembno ugotoviti, ali gre za tako obliko bolezni, ki jo lahko ozdravimo z operacijo. Točne diagnostične opredelitve visokega krvnega pritiska so sicer zamudne in za bolnika določena obremenitev. Tudi drage so, vendar pri nekaterih bolnikih neogibne.

Nadalje so prikazane tudi nekatere najpogostnejše posledice nezdravljenega ali zanemarnjenega visokega krvnega pritiska. Sem spadajo zlasti možganska kap in boleznii ledvic. Poleg začetnega zdravljenja in vzdrževanja izboljšanja z rednim jemanjem zdravil je pomembna tudi rehabilitacija pri hujših posledicah hipertenzije. Posebej je opisana dejavnost v zdravilišču Radenska v Radencih, ki prerašča v naš republiški rehabilitacijski center za kardiovaskularne bolnike.

Posebno mesto med prispevki ima tudi opis zdravega načina življenja, ki je nujen in pomemben prispevek pri preprečevanju in zdravljenju zvišanega krvnega pritiska. Bolnik mora namreč pri vseh postopkih zdravljenja sodelovati in velikokrat tudi smiselno spremeniti celoten način življenja.

Na koncu — ne kot najmanj pomembno — je opisano sodelovanje »Lek«-a v jugoslovanski akciji proti hipertenziji, ki je zanimiv primer, kako bi lahko tudi farmacevtska industrija sodelovala v skupnih družbe-

nih prizadevanjih za reševanje tega pomembnega zdravstvenega in socialnega vprašanja, saj zadeva in obvezuje zaradi svoje razsežnosti in zahtevnosti vso našo skupnost.

V letošnji akciji za odkrivanje bolnikov z visokim krvnim pritiskom naš cilj ne bo dosežen, če ne bomo vsakemu odraslemu Slovencu vsaj enkrat izmerili krvnega pritiska, pri bolnih pa tolikokrat, kolikorkrat bo potrebno.

Vzporedno s temi nalogami je naša dolžnost, da bolnike osveščamo o nujnosti zdravljenja bolezni že v tisti fazi, ko še nimajo težav. Samo tako bomo zagotovili uspeh zdravljenja in uresničili cilj: dolgo življenje v čim boljšem zdravstvenem stanju. Krog naših prizadevanj bo sklenjen šele, ko bomo v našo dejavnost zajeli slednjič tudi preprečevanje bolezni. Od tega smo pa žal še daleč.

Vsak bolnik z visokim krvnim pritiskom bo mnogo storil za svoje zdravje, če bo skrbel za pravilno težo, če bo užival manj slano hrano in če ne bo kadil. Tako pripravljen bolnik bo kmalu dobil zanesljivega zaveznika v svojem zdravniku v ambulanti splošne medicine — v zdravniku, ki je sprejel nenehni boj proti visokemu krvnemu pritisku za svojo stalno obliko dela. Ker je najbolj ogrožena starostna skupina ljudi od 25.—50. leta, so naše besede s posebnim poudarkom namenjene prav tej skupini.

Bistvena spoznanja so stara in jih je opisal že Valvasor takole: »Zakaj po navadi je človeško zdravje ob zmernem in pravem varčevanju ali pri skromnih zalogah in življenjskih potrebščinah mnogo boljše kakor ob potratnem obilju ali kakršnemkoli pretiravanju«.

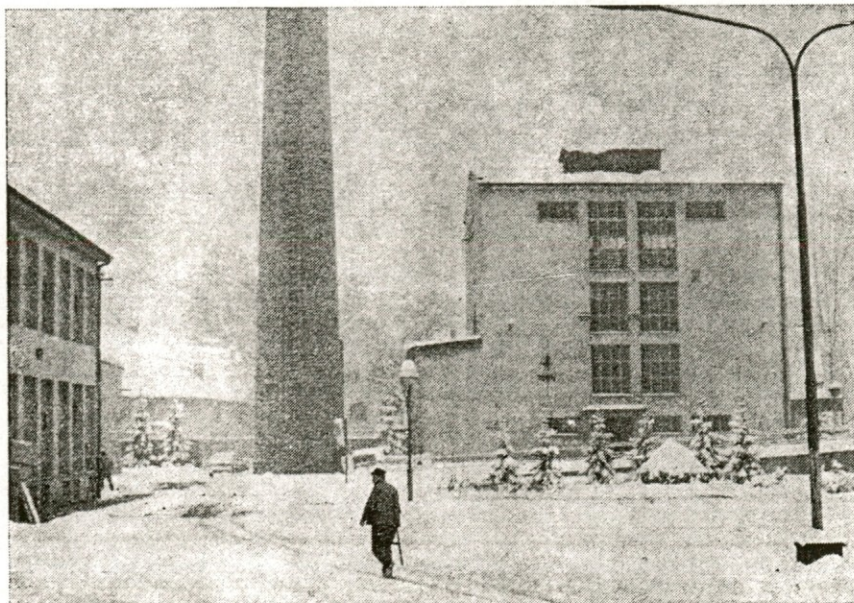
Izenačiti...

Nadaljevanje s 14. strani

nje, da bo Zakon o obveznem združevanju dela in sredstev združenega dela organizacij, ki se bavijo s prometom blaga in uslug s proizvodnimi organizacijami združenega dela, pravno uredil te odnose in tako omogočil bolj enakopravni položaj proizvodnje v odnosu do trgovine.

Izvršni odbor je na koncu Skupščino informiral o oblikovanju cen izdelkov tekstilne industrije v primerjavi s pogoji na tržišču in sklenil, da se predlog za spremembo režima pri oblikovanju cen tekstilnih izdelkov skupaj z obrazložitvijo predloži državnim organom v decembru 1979. leta.

Po GLASNIKU PKJ
priredil OL

Pogled na zasneženo tovarniško dvorišče sredi januarja

obvestila iz kadrovske službe

TOZD PROIZVODNJA

Vstopi:

1. Milenko Konculič, pomožni in transp. delavec, vstopil 17. 1. 1980.
2. Mustafa Majetič, mikanje, vstopil 24. 1. 1980.

Izstopi:

1. Bojan Ivnik, transprotni del., izstopil 3. 1. 1980,
2. Antonija Klemenčič, tkalka, izstopila 4. 1. 1980,
3. Ivan Pirc, pom. in tran. delavec, inval. upokojen 31. 1. 1980.

Premeščene iz TOZD Proizvodja v TOZD Konfekcija, obrat Peče:

1. Heda Urankar,
2. Marija Cerar,
3. Mira Rebolj,
4. Ivana Mal,
5. Ivica Urankar

z veljavnostjo 1. 1. 1980.

TOZD Konfekcija

Vstopi:

1. Jurij Kelbič, del. v obr. kov. konstr. vstopil 4. 1. 1980,
2. Jožica Tomič, šivilja v obr. Mokronog, vstopila 1. 1. 1980,
3. Edvard Zdovc, del. v cer. izdelku, vstopil 10. 1. 1980,
4. Stane Verbič, ključavničar v kov. konst., vstopil 14. 1. 1980,
5. Jože Klopčič, del. v obr. kov. konstr., vstopil 17. 1. 1980.

Izstopov ni bilo.

Delovna skupnost skupnih služb:

1. Nevenka Ulčar, prip. blaga za odpremo v skl., vstopila 10. 1. 1980.
- Premeščena iz DSSS v TOZD Konfekcija, obrat Peče:
 ✓ Jera Cigula z veljavnostjo 1. 1. 1980.

POROČILI SO SE:

MILICA DŽURDŽEVIČ, adjustiranje in ing. IVAN PIRC, konstruktor. Iskreno čestitamo!

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame se želim zahvaliti svojim sodelavkam in sodelavcem iz pripravljavnice za izraze sožalja in za denarno pomoč.

sin Stane BEC
 Šentjanž, jan. 1980

POROČILO O GIBANJU OSEBNIH DOHODKOV ZA DECEMBER 1979

Vrednost točke za mesec december je ostala v isti višini din 0,0600. Stimulativni del osebnega dohodka je bil izplačan v sledeči višini:

R-D-Z za TOZD-1 in TOZD-4 in DSSS je znašal 99,5 %.

R-D za TOZD-1, TOZD-4 in DSSS je znašal 100,5 %.

TOZD Maloprodaja — prodajalna v Jaršah 115 %.

— prodajalna v Beogradu 115 %.

TOZD Restav. in počit. domovi Jarše 101 %.

Povprečno izplačani osebni do-

hodki so se gibal sledeče:

TOZD Proizvodnja din 5.758.—

TOZD Maloprodaja din 7.302.—

TOZD Restav. in počit. domovi din 6.406.—

TOZD Konfekcija Radomlje din 5.846.—

Del. skupnost skup. služb din 7.784.—

Pregled osebnih dohodkov za mesec december za delo v polnem delovnem času, ob normalnih delovnih pogojih in polni oceni zahtevnosti del oz. nalog:

Razred	TOZD Proizvodnja					TOZD Malop.	TOZD Rest.	TOZD Konf.	DSSS
	pred.	prip.	tkal.	oplem.	vzdr.				
4000—4500	8	8	7	14	1	—	—	41	8
4500—5000	23	23	35	9	4	—	3	34	12
5000—5500	18	29	65	16	5	—	1	42	13
5500—6000	18	32	46	16	8	2	5	41	19
6000—6500	7	13	15	6	12	4	6	17	7
6500—7000	1	3	7	7	2	9	2	23	17
7000—7500	4	5	16	5	3	3	1	9	13
7500—8000	1	—	6	6	6	—	—	12	6
8000—9000	1	—	5	9	2	—	2	6	14
9000—10000	1	—	1	—	—	—	—	2	19
nad 10005	1	1	1	2	1	3	1	12	32
skupaj	83	114	204	90	44	21	21	239	160
Najnižji OD	4053	4082	4148	4160	4411	5603	4892	4040	4073
Najvišji OD	11835	10139	10013	10890	10552	13329	10925	17906	17047
Povprečni OD	5524	5499	5698	6060	6373	7302	6406	5846	7794

Bolniški izostanki v mesecu decembru 1979

TOZD	Štev. zaposl.	Izost. zaradi bolezn.	Izost. zaradi nesreč	Izost. zaradi nege in spr.	Izost. zaradi noseč. in porod.	Izost. zaradi pod. porod.	Skupaj	Skupaj izp. ur
		%	%	%	%	%	%	ur
Proiz. izd. iz sintetič. vlaken	554	2	3,98	0,34	0,79	0,71	1,05	6,87
Indust. prodajalna	23		7,55	—	0,67	—	4,35	12,57
Restav. in domovi	22	1	3,75	—	2,27	4,55	2,40	12,97
Konfekcija	269		6,29	0,47	2,68	2,10	3,51	15,05
Delovna skupnost SS	164		3,30	—	0,77	1,22	0,91	6,20
								1872

Povprečni izostanki za celotno podjetje: Zaposlenih 1032 delavcev, 3 vajenci

Izostanki radi bolezn., nege in spremstva	5,85 %
Izostanki radi nesreč	0,31 %
Izostanki radi noseč. in poroda	1,40 %
Izost. radi podalj. porod. d.	1,59 %
Skupaj	9,15 %

Izdaja v 1400 izvodih DO INDUPLATI Jarše n. sol. sub. o. Uredniški odbor: Alojz PUŠLAR, Marinka GROŠELJ, Majda VRHOVNIK, Marija JEMC, Janez KOSMAČ, Cilka MRĐENOVIC, Ingo PAŠ, Janko UKMAR in Ivana SEIFERT — odgovorni urednik. Natisnila tiskarna Učnih delavnic v Ljubljani. Konoplan je oproščen plačila prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije SRS (421-1/72 od 8. aprila 1974)